Mai számunk 10 oldal. Sorsjegyszelvény V.o. a 2 oldalon

DEBRECZEN

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA: DEBRECEN, JÓZSEF KIRÁLYI HERCEG-UTCA 1. TELEFONSZÁMOK: 27—89. SZ. (SZERKESZTŐSÉG). 27—88. SZ. (KIADÓHIVATAL ÉS KÖNYVNYOMDA).

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: HAVONTA 2.40 P. NEGYEDÉVRE 7 P. FÉLÉVRE 14 P. ÉVENTE 26 PENGŐ. KÜLFÖLDRE: A FENTI DIJAK KÉTSZERESE. EGYES SZÁM 10 FILLÉR. VASÁRNAP 20 FILLÉR.

XI. ÉVFOLYAM, 18. SZÁM — DEBRECEN, 1934 JANUAR 24., SZERDA — ÁRA 10 FILLÉR

7. sz. kedvezményes könyvszelvény a 2. oldalon | Féláru szelvény az Apolló moziba

Fenyegetés közüzemi sztrajkkal

Olvassuk, hogy a fővárosi reform narcában a hatalomhoz ragaszkodó pártok egyikében felmerült volna az a gondolat, hogy a kormánnyal szemben közüzemi sztrájkhoz folyamodnak abban az esetben, ha a kormány továbbra is ragaszkodik törekvéseihez.

Fel sem tételezzük, hogy komoly ötlettel állanánk szemben, de ha már beszélnek ilyen harci fegyverek igénybevételéről, nem hagyhatjuk kritika nélkül annak még csak feltevését sem. — **Hová jutna Magyarország, micsoda felfordulás zsilipjeit nyitná meg a meggondolatlan politika és a hatalomféltés ha Budapest utcáin is a kubai jelenetek játszódnának le, pártok emelnének hatalmasságokat a köz nyakára, mig** nem a másik megmozdulás terroristikus ténye vérbe nem fojtja az előbbi, hogy utat nyisson egy további katasztrófális kilengésnek, melynek keserülevét az ország egyetemessége, a köz érdeke volna kénytelen elszenvedni.

Egy közüzemi sztrájk, melyben a vizet, a világosságot, az élelmiszerek zavartalan szállítását, a gázfogyasztás lehetőségét s a közlekedés eszközeit vonnák meg a közönségtől, minden célt szolgálhat, csak nem az összesség s benne a polgárság érdekeit.

Véleményünk szerint nem is érdemes ez a gondolat arra, hogy komolyan foglalkozzunk véle. **de mint közéleti tünetet boncolnunk kell,** éppen ezért joggal keressük is azokat a rugókat, amelyek ilyen torz ötletek megtételére ösztökélik az egyes fővárosi politikusokat.

Nyilvánvaló, hogy a főváros klikk és párturalmi rendszerének a hatalomhoz való ragaszkodása annyira előtérben álló mindentől függetlenül eltöltő gondolata, hogy csak így lehet megérteni azt a kiéleződött és kiszélesedett harcot, amelyben egy nevezőre jutott Budapest majoritásában lévő pártja a vele egyébként áldáz harcban álló szociáldemokráciával.

Korántsem tartunk attól, hogy a közüzemi sztrájk szerencsétlen gondolatát bárki is komolyan venné, de jellemzőnek tartjuk, hogy a kormány elgondolásával szemben álló politikai mérlegelés annyira elveszítette a fejét és józan ítéletét, hogy megfordulhatott fejükben egy olyan sztrájknak a gondolata, amelyhez nem folyamodtak még soha a szociáldemokraták sem, — sem azok a kommunisták, akiknek a sztrájkok felkeltésében némi szakavatottságuk van. Ezt a jártasságot nem hisszük hogy el akarná tanulni tőlük valamely párt, — legkevésbé polgári alapon álló párt — mely uralmát éppen annak köszönhette, hogy nyilt sisakkal lépett fel a sztrájkos idők mozgalmaival szemben.

A vidék közvéleménye számára nagy felháborodást jelent az ilyen ötletek felvetése, mert azt látjuk, hogy a pártok szerint az önérdek az első szempont a főváros politikájában s csak ezen át, vagy ennek figyelembevétele mellett hajlandók valamelyes kompromisszumra olyanformán, hogy megmaradjon számukra továbbra is az élvezetes hatalom.

A vidék közvéleménye tisztán lát ebben a harci riadalomban, egy pillanatig sem félti a nemzeti irányu Gömbös-kormánytól az ősi alkotmányt, — mint ahogy azóta tényleg bekövetkezett, hogy a főváros zilált pénzügyi és gazdasági ügyeit az autonomia érintése nélkül hozza rendbe a **kormány.**

A Szent Jobb-per a debreceni törvényszék előtt

Szabó István miskolci retormátus lelkészt kétrendbeli izgatás címen egy hónapi fogházra ítélte a bíróság, de az ítélet végrehajtását feltüggesztette — Az ügyész, a védő és a vádlott izgalmas hitvitája — Az ítélet ellen ugy a vád, mint a védelem fellebbezést jelentett be

A debreceni törvényszéken dr **Tóth** Kálman tanácselnök büntetőtanácsa kedden targyalta azt az izgatási pert, melynek középpontjában **Szabó István miskolci ref. lelkész** állott. Ennek a tünpörnek az előzménye Nagy Lajos ref. lelkész egyik cikke volt, melyet az 1931 aug. 29-iki Szent Jobb körmenettel kapcsolatban irt s amelyért a Törekytanács 8 napi fogházra és 300 pengő pénzbüntetésre itélte. Az itélet kihirdetésekor Töreky tanácselnök megemlitette hogy minden magyar nyugodtan imádkozhat a Szent Jobbhoz, mert ezzel még nem esik csorba semmiféle dogmán.

Ezzel a pörrel kapcsolatban **Szabó** István miskolci ref. lelkész **„A Szent Jobb kalandos története"** cimen történet-kritikai tanulmányt irt, amelyben a Szent Jobb kultuszt támadja és Töreky tanáceselnökkel polemizálva a Szent Jobb iránti tiszteletet bálványimádásnak minősitette. Szabó István ellen a miskolci, majd pedig a debreceni ügyészség 3 rendbeli izgatás büntette és 2 rendbeli sajtóvétség miatt emelt vádat, mert a kérdéses cikket megjelentette a Kálvinista Szemlében, a miskolci Református Értesitőben továbbá egy különnyomatban. Ezenfelül Nagy Lajos támadó irásait is közölte.

Ebben az ügyben már többször tüztek ki tárgyalást a debreceni törvényszéken, de mindig közbejött valami ami miatt a tárgyalást el kellett halasztani.

Szabó István lelkész a keddi főtárgyalást megelőzőn már hétfőn délután megérkezett Debrecenbe. **Egyenesen Berlinből jött ide, hogy idejében megjelenhessen a főtárgyaláson.**

A KEDDI FŐTÁRGYALÁS

Kedden délelőtt **már a korai órákban valósággal fekotállott a törvényszék földszinti folyosója.** Katholikus és református papok, nők, egyetemi hallgatók főleg theologusok vonultak fel nagyszámban. **A terem mindkét ajtaját heves ostrom alá vették s amikor 11 óra után végre be lehetett menni a terembe az érdeklődők minden talpalattnyi helyet elfoglaltak.**

Negyed 12 órakor vonult be a büntetőtanács dr **Tóth** Kálmán tanácselnök vezetésével. A tanács tagjai dr **Trásy** András és dr **Sebestyén** György törvényszéki birák voltak. A vádat dr **Bényey** Zoltán ügyész képviselte, a vádlottat dr **Erdős** József ügyvéd védte, mig a jegyzőkönyvet dr **Szarukán** József törvényszéki jegyző vezette. Megjelent a főtárgyaláson dr **Kesserü** Lajos törvényszéki elnök is.

Idő kellett, mig mindenki megtalálta a maga helyét és elcsendesedett a zaj, a mozgás.

A VÁDLOTT SZEMÉLYI ADATAI

Dr **Tóth** Kálmán tanácselnök bejelentette, hogy **Szabó** István miskolci ref. lelkész bünügyét fogja tárgyalni a törvényszék aki ellen a kir. ügyészség 3 rendbeli izgatás és 2 rendbeli sajtóvétség cimen emelt vádat.

Az elnök kérdéseire a vádlott előadta, hogy Szabó Istvánnak hivják, 31 éves. **miskolci ref. lelkész, a magyaron kivül angol, német és francia nyelven beszél. Anyjának háza, neki pedig kettős állása van havi 300 pengő fizetéssel.**

Ezután dr Szarukán József törvényszéki jegyző olvasta fel a terjedelmes vádiratot, melyet Szabó István állva hallgatott végig.

MI VAN A VÁDIRATBAN?

A terjedelmes vádirat a röpiratnak egyes részeit inkriminália. Többek között Szabónak ezeket az állitásait: „Egy kimondottan katolikus ereklyét állami pompával körülhordoznak és az ahhoz való imádkozásra felekezetre tekintet nélkül minden magyart felszólitanak és ha valaki ez ellen tiltakozó szavát fel meri emelni és az ereklye előtt való leborulást református hitelveiből kifolyóan bálványimádásnak meri nevezni, az állami törvényszék nyolc napi fogházra és háromszáz pengő pénzbüntetésre itéli."

„Ime — irja később — a fentebb elmondottak fényesen igazolják, hogy a római egyház nem riad vissza sokszor a legvakmerőbb hazugságoktól és csalásoktól sem, csakhogy hiszékeny és babonás hiveinek erszényét megnyissa. És sajnos a római egyház ahelyett, hogy a középkori ereklyéket és az azokkal kapcsolatos csodákat a forgalomból kivonná és elitélné, inkább elnézi és hivatalosan jóváhagyja, hogy hiveinek babonás tömege bálványozó tisztelettel boruljon le kéteshirü, gyakran bebizonyitottan hamis ereklyék előtt. Sőt maga a hivatalos papság, néha még ma is, közönséges csalással erősiti és fokozza az ereklyékhez tapadó babonás hitet."

A továbbiakban Szabó István a római egyházzal foglalkozik röpiratában és kifogásolja, hogy Magyarországon kimondottan katolikus szimbólumokat nemzeti szinbe öltöztessenek Szüz Mária képét veressék a pénzre stb.

A vádirat felolvasása után megkezdődött a vádlott lelkész kihallgatása, amely **két és fél óráig tartott.**

Szabó István vallomása

— Megértette a vádat s bünösnek érzi-e magát? — fordult most Tóth elnök a vádlotthoz.

— Nem vagyok bünös, — hangzott Szabó István válasza. — A cikket én irtam s vállalom érte a felelősséget.

A továbbiakban a vádlott vázolta a pör keletkezését, megemlékezett Nagy Lajos ref. lelkész ismeretes satópöréről majd elmondotta, hogy **ő a theologiai tanulmányai után stipendiummal kiment Amerikába s ott szentelték fel. Amerikában, ugy mint itthon, a lelkész esküt tesz.** Ő is megesküdött a Heidelbergi Kátéra és a Második Helvét Vallásra, hogy az egyházát, a hitelveit mindig, minden körülmények között meg fogja védeni. Ez a két könyv azt tanitja, hogy csak a Szentháromság egy Istenhez imádkozhatunk. Aki máshoz imádkozik, az bálványimádást követ el.

— Amikor én a kérdéses cikket megirtam — folytatja emeltebb hangon Szabó István — nem követ-

tem el izgatást, csupán hü maradtam eskümhöz s megvédelmeztem a birói székből sulyosan megtámadott hitelveinket. Ha én izgattam, akkor ide kellene hozni Kálvint, Luthert és több mint 200 millió protestánst, akik azt vallják, hogy a tárgyak vagy személyek imádata igenis bálványimádás.

— Ügy érzem itt magam, mint egy orvos, aki bele merte vágni kését egy üszkösödő sebbe, tályogba.

Ismételten tiltakozott az izgatás vádja ellen. Hangoztatta, hogy ő ezzel a tettével épiteni akart s világosságot gyujtott a sötétségben. Az inkriminált cikkeket előzőleg megmutatta komoly uraknak, tudósoknak és senki sem talált benne izgatást, csak az ügyészség. Minden állitása történelmi tény és a tanulmány hangja egyáltalán nem sértő, amint azt Ravasz László püspök ur is megjegyezte. Az egyik cikk előbb Budapesten jelent meg s ott nem találtak benne izgatást, Miskolcon ellenben igen. Ugy látszik, ami Rómában erkölcs az Karthágóban bün.

A cikkeket a magyar református intelligenciához irta. A Kálvinista Szemlében és a Református Értesitőben jelentek meg és csak a szakköröknek szánta. Távol állt tőle, hogy a katolikusok között is terjessze tanulmányát.

A SAJTÓSZABADSÁG ÉS A VALLÁSSZABADSÁG

Ezután a sajtószabadságról szólva megjegyzi, hogy igazán csodálkozna, ha a mai korban a pap saját hiveinek sem irhatna, hanem előbb a herceg-primáshoz kell approbációért fordulni. Ezzel szemben a katolikus ujságok, mint „A Szív" és a „Magyar Kultura" szinte gyalázkodón ir az anglikán vallásról és egyházról.

— Katolikus részről kezdték el a harcot — mondotta Szabó. — De már most megjósolhatom, hogy nagyon rossz vége lesz ennek a harcnak.

Itt Tóth tanáceselnök közbeszólt:

— Ez nem való ide. Tessék a váddal foglalkozni.

Ezután a vádlott ujból visszatér arra, hogy a személyekhez, tárgyhoz való imádkozást a Második Helvét Hitvallás bálványimádásnak tartja, miután pedig a református vallás törvényesen elismert vallás, jogukban van a Szent Jobbhoz való imádkozást bálványimádásnak mondani.

AZ 1931-IKI SZENT JOBB-KÖRMENET

Ezután a vádlott visszatért az 1931 augusztus 20-iki ünnepre, amikor Kudela Géza róm. kat. pap konferált a Rádióban. A Szent Jobbal kapcsolatban Kudela a Rádión keresztül felhivta a magyarokat, hogy boruljanak le a Szent Jobb előtt és imádkozzanak hozzá. Idézte Kudela azt a régi verset, mely igy kezdődik:

„Óh dicsőséges Jobb Kéz."

— Tulajdonképpen Kudelának ez a konferálása és felhivása volt a magva az egész pörnek — mondotta a vádlott. Nagy Lajos ugyanis azt mondotta ezzel a konferálással kapcsolatban, hogy valóságos fetisizmus, amit a Szent Jobbal csinálnak. Kudela Géza egy 900 évvel ezelőtt meghalt ember kezét szólitotta meg. Ehhez imádkozni bálványimádás, akár szenegálli négerekről, akár katolikus papokról van szó. Mikor ezt a verset irták, akkor még nem volt meg a tridenti zsinat, mely eltiltja az ereklyék imádását. A vádlott egyébként hangsulyozta, hogy Kudela Géza emlitett felhivásával tulajdonképpen a saját egyházának törvényét szegte meg. Ő volt a botrányokozó

NAGY LAJOS ÉS TÖREKY TANÁCSELNÖK

Mikor Nagy Lajos ellen megindult a per, ő kérte, hogy református és katolikus tudósok állapitsák meg: bálványimádás-e az idézett ima vagy sem? Töreky azonban elutasitotta ezt a kérelmet és nyolc napi fogházra s 300 pengő pénzbüntetésre itélte Nagyot

— En azért irtam meg az inkriminált tanulmányt, hogy megvédjem megsértett hitelveimet — ismtéelte a vádlott. — A Szent Jobbnak nevezett kézfej nem István király keze.

A MÁRIA KULTUSZRÓL

Szabó István pontról-pontra veszi a vádirat egyes részeit. Szerinte a római katolikus vallás államvallási jogokat vindikál magának, noha Magyarországon nincs törvényesen elismert államvallás. Kifogásolja, hogy közadókból szüz Mária szobrát helyezik középületekre. Patróna Hungariae nem lehet közbenjáró Isten és ember között. A reformátusok nem ismerhetik el Máriát közbenjárónak és tiltakoznak a Mária-kultusz ellen.

Ezután az ereklyecsalásokról szólt. Husz ereklyecsalást emlit meg s kijelenti, hogy ezeknek a csalásoknak volt a konkluziója a Szent Jobbról irott megállapitása. Tiltakozik az ellen, hogy konkluziót inkriminálják. Hangoztatta, hogy a hitvitázók hangja sokkal keményebb volt, mint az ő stilusa ebben a tanulmányban. Udvariasabban nem lehet kifejezni az ereklyecsalást.

A SZENT JOBB HITELESSÉGÉT KÉTSÉGBEVONJA A VÁDLOTT

A továbbiakban a vádlott adatokkal igyekszik alátámasztani, hogy a Szent Jobb is »ereklyecsalás«. Hitelességét, szerinte, a Szent István mondák nem igazolják. Ismerteti István király holttestének megtalálását és kiemelését. István szentté avatása előtt csodára kellett hivatkozni. Szent László 1083-ban emelette ki István holttestét s mivel annak életében nem történtek csodák, hát csináltak. Ismerteti a Hartwig legendát, mely az egyetlen adat a csodáról. Ez a legenda azonban a katholikus püspökök és tudósok szerint is megbizhatatlan. Különben is ez a legenda nem tud arról, hogy a koporsóból a Szent Jobb hiányzott volna. Az erről szóló 26 szakasz megemliti ugyan a Szent Jobbot, de ez a paragrafus később került az iratba. A Hartwig mondával kapcsolatban részletesen ismertette Mercurius barát szerepét, akit László király maga is megbizhatatlannak tartott s nem engedte I. István koporsójához, nehogy elemeljen valamit. A monda szerint ez a Mercurius 3 év mulva előállott egy kézfejjel s azt mondotta, hogy egy angyal adta át neki s az a kézfej István jobbja volt. Ez a kézfej egyébként 300 éven át volt a bihari Szent Jobb apátságban, melynek első apátja éppen Mercurius barát lett. Innen Székesfehérvárra került a Szent Jobb, ahol a török dulás alatt az összes ereklyék elpusztultak. A XVII. században, illetve a XVIII. században Raguzában is, Lembergben is feltünt egy-egy Szent Jobb. A raguzai Szent Jobbot Mária Terézia 200 tallérért vette meg. Élesen kritizálta a vádlott Pray György jezsuita szerepét a Szent Jobb hitelesitésével kapcsolatban, majd szólt II. Józsefről, aki eltiltotta az ereklyék imádatát.

Szabó István még hosszasabban foglalkozik a különféle ügyekkel. Kéri, hegy a Szent Jobbot vizsgálja meg két katholikus és két református tudós vallástörténeti és egyháztörténeti szempontból. A vádlott szerint Töreky idézett kijelentése többet rontott a revizionak, mint száz más. Ennek a kijelentésnek sulyos visszhangja támadt a külföldön s a lapok középkori vallási türelmetlenségről irtak. Hogy ebből a dologból még nem lett világbotrány, annak meggátlója egyelőre maga a vádlott, aki hiába kértek tőle információt, adatokat, ő megfogadta Ravasz László tanácsát és hallgatott.

Ezzel Szabó István befejezte vallomását. Utána dr Tóth Kálmán tanácselnök fél 2 órakor berekesztette a tárgyalást s annak folytatását délután 4 órára halasztotta.

A DÉLUTÁNI TÁRGYALÁS

A délutáni folytatólagos tárgyalás iránt még fokozottabb volt az érdeklődés. A teremben egymás hegyén-hátán szorongtak az emberek s valóságos közelharcot kellett vivni minden négyzetcentiméter helyért.

Dr Tóth Kálmán elnök ismertette, hogy a Református Értesitőt és a különlenyomatot, mely az inkriminált tanulmányt tartalmazta, a miskolci, majd a debreceni vizsgálóbiróság elkoboztatta.

Dr Bényey Zoltán ügyész nem kivan előterjesztést tenni a bizonyitásra vonatkozóan.

Dr Erdős József védő bizonyitási inditványában kérte az inkriminált tanulmány forrásmunkáinak beszerzését, a református egyház tiltakozását a Nagy Lajos-féle pörrel kapcsolatban. Kérte továbbá Szimonidesz Lajos ny. ev. esperes, dr Révész Imre egyetemi tanár, valamint a törvényszék által megjelölendő két katolikus tudósnak szakértőként való meghallgatását.

Dr Bényey ügyész a védői inditvány mellőzését kérte, miután e bünper tárgya nem a hitvita, hanem a hitvita során megtett kijelentések.

A biróság elutasitotta a bizonyitási inditványt. Ezután a perbeszédekre került a sor.

A vádbeszéd

Dr Bényey Zoltán ügyész fenntartja a vádat. Magyarországon igenis sajtószabadság van, de a szabadság még nem jelent szabadosságot. A biróság feladata a jelen ügyben annak megállapitása, hogy a vádlott elkövette az izgatást. Az ügyész a továbbiakban hangoztatta, hogy a biróság akár elitéli a vádlottat, akár felmenti, ezzel nem foglal állást a hitvitában. A vádlott igenis izgatott a katolikus felekezet ellen. Ugy állitotta be a magyar katolikusok főpapját mint akinek hivatali elődjei és társai trónállói voltak a zsarnokoknak. Több katolikus magyar hazafi nevét emliti. Tomory érsek Mohácsnál elesett, ott van továbbá II. Rókóczi Ferenc, Martinuzzi Fráter György, a Zrinyiek, akik önfeláldozó magyar hazafiak voltak.

A Szent Jobb tisztelete az Arany Bullában is előfordul. A vádlott ugy tünteti fel a r. kat. egyházat, mint amely ma is megcsalja a hiveket. Azt sem lehet mondani, hogy középkori botorság, ha a biróság a vádlottat elitéli. Felhozza például, hogy ha Petőfi „Akasszátok fel a királyokat" cimü költeményét most Angliában elszavalnák, nem vennék jó néven, pedig Petőfi annak idején a közfelfogást képviselte. Ugyanigy a XVII. század hitvitázó stilusát ma nem lehet használni.

A vádlott célja a gyülöletkeltés volt. Gyülöletessé akarta tenni a kat. vallást. Sulyosbitó körülménynek tartja, hogy a vádlott akkor akar éket verni a magyarok közé, mikor felekezeti tekintet nélkül minden polgárnak össze kellene fogni. Az is sulyosbitó körülmény, hogy a cikket brosurában és lapban is megjelentette. Igazságos itéletet kér a biróságtól.

Megjelent a Gyermekvilág harmadik kötete.

7. szám

Filléres ifjuségi könyvek SZELVÉNYE

Ervényes január 21-től január 28-ig

mellyel a »GYERMEKVILÁG« c. ifjuségi könyv III. kötet 20 fillér ellenében a kiadóhivatal pénztáránál átvehető.

Szelvény.

Sorsjegyszám 6072 ötödik oszt. félsorsjegy

Huzás február 8-tól márc. 23-ig.

név, lakás.

Itt levágandó!

Ha a szelvény számát viselő sorsjegyet a betétnél nagyobb összeggel kihúzzák, a mellékelt szelvényt kitöltve adja be a »Debreczen« kiadóhivatalába, hol a bemutatott szelvények arányában részesüli a kihúzott nyereményben.

Féláron! Ma utóljára!

nézheti meg az izgalmak filmjét: a

„Fenevadak"-at

20 hatalmas oroszlán és 20 királytigris

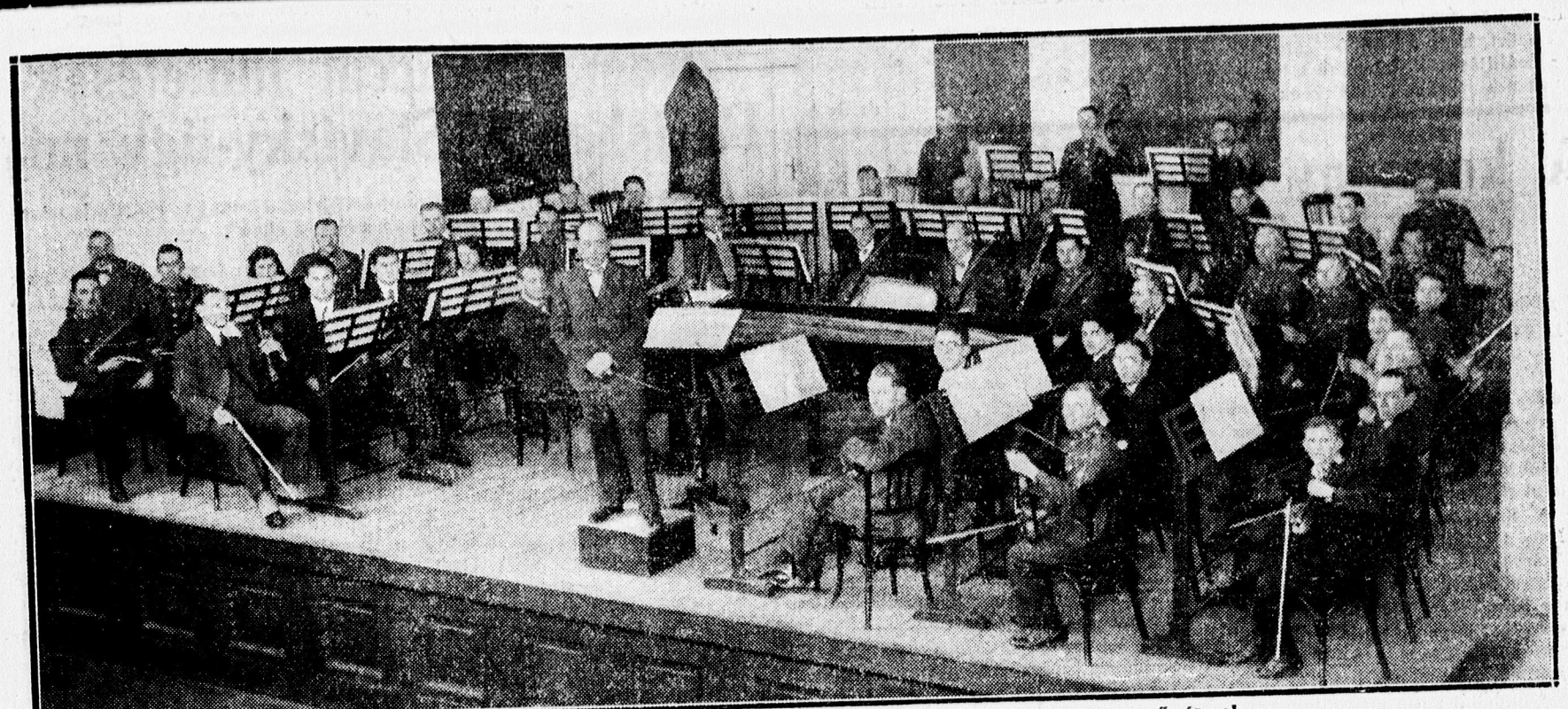
főszereplésével.

Előadások kezdete: 5, 7 és 9 órakor.

az Apolló-ban

Féláru szelvény egy személy részére az APOLLO Jan. 24-iki bármely előadására

Féláru szelvény egy személy részére az APOLLO Jan. 24-iki bármely előadására.

A debreceni hangversenyzenekar Zsolt Nándor karmesterrel és dr Baranyi János zongoraművésszel.

A VÉDŐBESZÉD

Dr **Erdős József** ügyvéd védőbeszédében azt vitatta, hogy a kérdéses cikk nem brosura, hanem történetkritikai tanulmány. A vádirattal foglalkozva azt mondja, hogy az inkriminált részek tendenciózusan vannak kiszakitva. A reformáció áldásos tevékenységével nem lehet párhuzamba hozni Petőfi emlitett versét. Beszél Zwingli, Kálvin és Luther nagy harcairól s megállapitja, hogy a tridenti zsinat éppen a reformáció hatása alatt vette revizió alá hitelveit s tiltotta meg az ereklyék imádását. A reformátusok Szüz Máriát nem tisztelik, csak kegyelettel emlékeznek rája. Tiltakozik az ellen hogy a magyarokat a Regnum Marianum alattvalóinak tartsák. Hiháztatja, hogy Szüz Mária képét pénzekre, bélyegekre és középületekre vessék. Az nem izgatás, ha egy pap megirja hiveinek a Szent Jobbról való történeti véleményét.

A Szent Korona hitelességét senki nem vonja kétségbe de a Szent Korona tanával nem lehet kapcsolatba hozni a Szent Jobbot, mely közönséges ereklye. Egy komoly tanulmányt nem kellett volna mellékvágányra terelni. Nem való, hogy a vádlott a Töreky-féle itéletet kat. befolyás eruedményének minősitette. A reformátusok egyébként csak Istenhez imádkoznak és az ereklyéket nem tisztelik.

Hajlandók összefogni, de hogyan lehet összefogásról beszélni akkor, amikor megtámadnak egy kálvinista papot, hitelveiben, amiért megmerte irni véleményét. A Szent Jobb évtizedek óta marcangolta a magyar protestánsok szivét. Ha ugy ünneplik meg augusztus 20-át mint okt. 6-ikát, vagy március 15-ikét, akkor nincs Szent Jobb-per. A magyar reviziót az hozza meg ha nem a Szent Jobbhoz, hanem Istenhez imádkoznak Magyarország feltámadásáért.

Végül arról beszélt a védő, hogy Nagy Lajos ügyében a tábla megállapitotta az elévülést s el one meg is szüntették az eljárást. Szembeállitotta Perzenhoffer Antal kar. hitoktató minapi sajtópörét ezzel a pörrel, majd megemlitette, hogy Baltazár püspök ismételten a felekezeti békesség mellett foglalt állást. Végezetül kérte a vádlott felmentését.

„ANGOL"BAN
FRISS CSAPOLÁS
PARACELSUS SÖR

AZ UTOLSÓ SZÓ JOGÁN

Az utolsó szó jogán Szabó István hosszabb beszédet mondott, amelyben azt vitatta hogy a sajtóvétség nem áll meg. Ismertette a Nagy Lajos cikke körül támadt jogi bonyodalmat, mely az eljárás megszüntetésével végződött, mert a sajtóper közben elévült.

Ismételten tagadta, hogy ő izgatott volna. Felőle ti ztelhetik a katolikusok a Szent Jobbot. A tanulmányát intelligens emberek számára irta s az ügyészség tulbuzgósága okozta, hogy a dologból világbotrány lett — mondotta.

— Ön vádlott és nem vádló, — figyelmeztette az elnök a vádlottat. — Önnek nincs jogában az ügyészséget birálni.

Ezután Szabó arról beszélt, hogy Magyarországon ultramontán propaganda van s befolyásolta a hercegprimási méltóság betöltését.

— Mi tiszteljük Máriát, — folytatta a vádlott, — de közbenjáró csak Jézus lehet. A református dogma tiltja a Patrona Hungariae-kultuszt. Ezt legfeljebb csak elnézték. Én a magyar r. kat. papságot nem vádoltam, a megtámadott hitelveinket védelmeztem, ez még nem izgatás és nem gyülöletszitás. Hütlen pásztor lennék, ha minden támadást elviselnék.

Beszélt a csehek huszita-kultuszáról és a protestantizmus segitségével elért propagandájukról, majd hangoztatta, hogy a magyar revizió kérdése Anglia és Amerika kezében van.

— Nekünk nem azzal a katolikus egyházzal van bajunk, amelyik imádkozni tanitja hiveit, hanem azokkal akik politizálnak. Nekünk főként a jezsuitákkal van bajunk... Én történelmi adatokkal igazoltam tanulmányomat, kérem felmentésemet.

Az itélet

A tanács 6 óra tájban vonult vissza. Közel egy órai tanácskozás után hirdette ki Tóth tanácselnök a törvényszék itéletét. Eszerint a biróság 2 rendbeli izgatás vétségében mondotta ki bünösnek Szabó Istvánt **s ezért őt egy hónapi fogházra itélte, de az itélet végrehajtását 3 évi próbaidőre felfüggesztette. A két rendbeli sajtóvétség vádja alól a vádlottat felmentette a biróság**, egyebekben kötelezte őt a felmerült és felmerülendő költségek megtérítésére.

Az itélet indokolásában a biróság megállapitotta, hogy a vádlott történetkritikai tanulmányában tulmén**te a kritika határát. Az egész tanulmányt véve alapul az alkalmas a katolikus papság és felekezet elleni izgatásra. A cél a szándék is ez volt, mert a kifejezések feltünően sulyosak és kemények. A vádnak nem a hitvita volt a tárgya, hanem a vita során elhangzott kijelentések s ezeket olyan összeállitásban, csoportositásban hozta ki a vádlott, hogy az izgatás.** A biróság enyhitő körülménynek tudta be Szabó István büntetlen előéletét, beismerő vallomását és azt hogy dogmatikus vita hevében, vélt sérelem tudatában irta meg tanulmányait. A sajtóvétség alól fel kellett menteni a vádlottat, mert ott elévülés állott be.

Az itélet ellen **az ügyész sulyosbitásért, a védő és a vádlott pedig felmentésért fellebbezett.**

Az itélet kihirdetése után a tárgyaláson megjelent református theológusok megéljenezték Szabó Istvánt, aki mosolyogva köszönte meg az ovációt.

Dr Baranyi János hangversenye

Ezt a hangversenyt először egy akadályverseny előzte meg. Az akadályverseny lezajlása után kezdődött a hangverseny, s a hangverseny befejezése után azt kell mondanunk, — hogy az a sok baj ami ezt a hangversenyt megelőzte — a siker szempontjából jó előjelnek tekinthető, bár a hangverseny előtt, mint komor felleg ülte meg a zenei élet egét...

A hangverseny utáni hangulat első boldog lázában azt kell mondani, hogy a hangverseny Debrecen város kulturális eseménye volt. Vannak Debrecenben — hála Istennek — kitünő pianisták, akiket hogyha Fortuna isten asszony tenyerébe venne, már a világhir szárnyán repülnének, dr Baranyival egy nagy egységgel gyarapodott ezeknek a pianistáknak a száma! A kultúrális eseményt nemcsak az jelentette, hogy a zene iskola igazgatója most tette le a vizsgát, még pedig elsőrendü, kitünő eredménnyel, hanem az, hogy a pódiumon ott láttunk egy uj zenekart, katonákat és polgárokat együtt, boldog, zengő harmoniákban összeolvadva és felolvadva egy igazi eszmei egységben, egy olyan pompás karmester vezetése alatt, mint amilyen Zsolt Nándor.

A zenekar életrehivása az a nagy esemény, amely a **művész Baranyi mellett a szervező Baranyit dicséri.** E sorok irójának régi álma és vágya az volt, ami tegnap valósággá vált! Anélkül, hogy egy pillanatra is csökkenteni akarnánk a debreceni szimfonikusok nagy érdemeit s kitünő karmesterüknek Ábrányinak buzgó és elismerést érdemlő, nevelő munkáját, minden a zenét lélekből szerető ember érezte azt, hogy kell még egy zenekar azért, hogy nemes vetélkedésre kelve teremtsenek minél szebb, teljesebb zenei kultúrát Debrecenben.

És ez az, ami dr Baranyi Jánosnak olyan nagy érdeme, hogy rövid itteni működése után jelentkezik nemcsak a művész, hanem a szervező keze s ezért volt a tegnapi este Debrecen város kulturális eseménye!

Egy muzsikus ember lelke érzékenyebb, mint teszem egy politikusé! A hangversenyt megelőző események bizony egy muzsikus lélekben fájó hurokat rezegtettek meg! De ezért kárpótolja őt az a forró lelkesedés, amely a hatalmas teremben elömlött és mindenkit magával ragadott! A lelkek azt újongták, hogy Debrecenben nagy, hatalmas lehetősége van a zenekultúrának, csak irányitani, csak vezetni kell tudni.

A hangverseny a „Bűvös vadász" sokszor játszott, de mindig örökszép nyitányával kezdődött. A zenkar az első taktusokban győzött a finomságával, a tisztaságával, majd megkapott nagyszerü lendületével Zsolt Nándor dirigálása külön élmény volt. Ahogy ez a csuklóban lendülő kéz fonta, vitte a zenekart, azt aki tudja mi a dirigálás, külön élvezettel élvezte. A közönség ön feledten tapsolt, mert ösztönszerüen megérezte, hogy a pódiumon Debrecennek uj értéke csillogott.

Ezután Baranyi játszotta Beethoven Es-Dúr zongoraversenyét. Különösen az Adagio-tétel tetszett. Billentése, zengő, trillái tökéletesek, technikája brilliáns. Ez a hangversenymű annyi szépséget rejt magában, hogy az kiaknázhatatlan. Baranyi csaknem maradéktalanul feltárta szépségeit. A közönség tomboló tapssal köszöntötte a művészt és a kitünő zenekart.

Szünet után Liszt bravuros Magyar Fantáziája következett. Hatásos, a magyar szíveket mindig megdobogtató darab, amelyet Baranyi pompás ritmussal és ragyogó technikával játszott. Szünni nem akaró taps után ráadásul Tock Le jongluer-jét játszotta.

Befejezésül Wagner örökszép Mestersdalnok nyitánya nyiladoztatta a szíveket. A zenekar itt még jobb volt. Az egyes szólamok nagyszerüen bontakoztak, majd összefonódtak s amikor a hatalmas fináléhoz értünk, a zenekar a hallgatóság lelkével együtt újongta a zene, a Harmonia halhatatlan diadalát!

Gyönyörü este volt! Hála és köszönet az el nem csüggedőknek és külön

hála és köszönet az m. kir. honvédségnek azért, hogy a kitűnő katonazenekar beállításával lehetővé tette, hogy ennek a kultúrális eseménynek részesei lehettünk. Akik nem voltak ott, — sajnálhatták, de jöjjenek el legközelebb — a viszonthallásra!

dr D. A.

A kormány nem függeszti fel a főváros autonomiáját

Gömbös miniszterelnök nyilatkozata — A tervezetben foglalt pénzügyi és gazdasági intézkedéseket a főpolgármester utján viszi keresztül a kormány

Budapest, január 23. Gömbös Gyula miniszterelnök a készülő új fővárosi törvényjavaslattal kapcsolatban a következőkben nyilatkozott a sajtó munkatársai előtt:

— A multkori pártértekezleten, — amelyen a belügyminiszter ismertette a fővárosi törvényjavaslatot, illetve novellatervezetet, a párt a belügyminiszter javaslatára nem döntött hanem elhatározta, hogy csütörtökig, tehát 25-ig meditál a kérdések felett, melyek felmerültek, kijelentvén, hogy a kormány szándékát gátló javaslatokat természetesen el nem fogadja. Azóta folytak a tárgyalások, tervezgetések. — A belügyminiszter, Bethlen István gróf és az én megbeszéléseim alapján olyan megoldást találtunk, amely a kérdés tényegét nem érinti, de viszont azt hisszük, hogy a legmesszebbmenő tolarenciát mutattunk az autonomiával kapcsolatban. A kormány teljes puvoárt kap abban atekintetben, hogy a tervezetében foglalt minden pénzügyi, gazdasági és racionalizálást célzó intézkedést a főpolgármester utján véghez vihet, a közgyűlés feloszlatása s a közgyűlés felfüggesztése nélkül. A tervezet fenntartja a kormány a közgyűlés feloszlatására vonatkozó állásfoglalását, azonban csakis abból a célból, hogy a törvényjavaslatban foglalt szervezeti rendelkezések végrehajtása érdekében a törvényhatósági bizottság ujraalakittassék. Azt a szerepet, amelyet a tervezet a kormánybiztosnak juttat, a főpolgármester fogja gyakorolni, aki mellé, ha szükség forog fenn, gazdasági szakértőt küld ki a kormány. A tervezet szervezeti rendelkezései érintetlenek maradnak.

Budapest, január 23. Bethlen István gróf volt miniszterelnök délben megjelent a miniszterelnökségen és hosszasan tárgyalt a miniszterelnökkel. — Eltávozásakor megkérdezték a sajtó képviselői, hogy mi történt a megbeszélése, illetőleg mi a helyzet az új fővárosi törvényjavaslattal kapcsolatban. Bethlen István gróf a következőket mondotta:

— A kérdés rendben van, a dolog jó irányban el van végezve!

A 11-es bizottság a főpolgármester mellett

Budapest, január 23. A miniszterelnök nyilatkozatához jól informált helyről a következőket füzték:

A kormánynak a fővárosi törvény reformja dolgában kezdettől fogva az volt az álláspontja, hogy hajlandó minden olyan módosításra, amely nem érinti a tervezett reform alapelveit és célját. A mai nap folyamán nyilvánosság elé került módosítások, amelyekről általában a miniszterelnök nyilatkozott, teljesen ebben a keretben mozognak. *A kormány tekintettel kivánt lenni az önkormányzat és alkotmányosság szempontjából hangoztatott követelményekre. A főváros közgyülését nem oszlatják fel, hanem annak további működését lehetővé teszik, ellenben a főváros pénzügyi és gazdasági ügyeinek intézését, beleértve az elkerülhetetlenül szükséges racionalizálást, a kormány a főpolgármesteren keresztül fogja intézni s ezzel gyakorlatilag biztositja, hogy a főváros a gyakran kifogásolt gazdálkodása az egyetemes nemzeti érdekek követelményének és szellemének megfelelően a kormány irányitása alá helyeztessék. Ez a rendcsinálás volt a főcél és ez változatlanul fennáll és megmarad.* **Ezt a célt el lehetett érni külön kormánybiztos kirendelése nélkül, a meglevő intézményes szerv és pedig a főpolgármester utján, aki egyébként eddig is a kormány bizalmi embere és intenciójának végrehajtója volt.**

A főváros közgyülésének feloszlatására vonatkozó jogot a kormány fenntartja magának. A helyzet tehát az, hogy a kormány eltekint a közgyülés feloszlatásától és a kormánybiztos kirendelésétől, de annak jogkörét a kinevezett főpolgármesterre ruházza. Ez módot ad az autonómia fenntartására s az alkotmányos szempontoknak változatlanul való megtartására. A probléma **megoldása tehát eljesen azon az alapon történik, amelyet az országos kormányzatban a 33-as bizottság megalakítása jelentett. A 33-as bizottság, mint ismeretes, véleményező szerve a kormánynak az államháztartás egyensulyának fenntartása érdekében, valamint azért,** hogy a hitel és gazdasági élet folytonosságának fenntartására a kormány a szükséges rendelkezéseket rendeleti uton megtehesse. *Ennek megfelelően a főváros pénzügyi és gazdasági ügyeit érintő kérdéseket a kormány a főpolgármester utján fogja intézni. Egyéb ügyekben megmarad a fővárosi közgyülés autonóm jogköre. A főpolgármester mellé rendelt véleményező szerv gyanánt 11 tagu gazdasági szakértőkből álló bizottságot állit fel, de a főpolgármester jogkörében tett rendelkezéseket feltétlenül végre kell hajtani.*

Rendelet a vámőrlésről

Budapest, január 23. A kormány a gabonajegyrendszer, a lisztforgalmiadó és a mezőgazdaságnak nyujtandó könnyitésekről szóló rendelet módosítása tárgyában rendeletet adott ki, amely szerint a gabona vámőrlésével, vagy darálásával foglalkozó bármilyen hajtóerejü, vagy berendezésü malom részéről az őrlés végett bevitt időszerüen száraz, tiszta és koptatott, gyommagmentes gabonanemünél (buza, rozs, kétszeres) a gabonában szedhető dij nem haladhatja meg a) vámőrlés esetében buzánál 15, porlás 2, összesen 17 százalékot, kétszeresnél 16, porlás címen 2, összesen 18 százalékot, rozsnál 18, porlás címen 2, összesen 20 százalékot; b) darálás esetén a malomba vagy darálóba bevitt tisztitatlan menynyiség után 8, porlás címén 1, összesen 9 százalékot.

BOMBAMERÉNYLETEK AUSZTRIÁBAN.

Bécs, január 23. Kedden délben Insbruckban egy asszony áldozatul esett egy mozsárrobbanásnak, ezzel kapcsolatban tíz ismert nemzeti szocialistát megfigyelő táborba vittek. A vohlarbergi rendőrségnek sikerült néhány bombakészitő műhelyt leleplezni. Rajtaütöttek egy dinamitbombaosztó központon is és fontos bizonyitékokat foglaltak le.

Romboló uccai tüntetések Párisban a Stavisky-ügy miatt

Egyes párisi lapok ilyen felíratok kal jelennek meg: „Föl Páris népe a tolvajok parl amentje ellen".

Páris, január 23. Párisban kedden este ismét zajos tüntetések voltak, — amelyben többezer ember vett részt. Mindenütt felborított uccai padok és fák kiszakított védőrácsai láthatók. A rendőrosztagok cirkálnak, hogy elejét vegyék a tüntetéseknek. A lovasrendőrség is kivonult, amely nyomban a tömeg közé lovagolt, ha az első felszólításra nem vonult vissza. A tüntetők köréből mindenünnen kiabálás s füttyszó és ének hallattszott. **Egyes házak ablakából durranó bombákat dobtak a rendőrök közé. Sok ablakból vizet öntöttek ki. A St. germaini templom közelében komolyabb verekedés volt a rendőrség és a tüntetők között.** A tüntetők itt a fák védőrácsainak darabjait a villamosvasut sínei közé dugták és igy a rövid zárlat következtében magasracsapkodtak a kék lángok.

Páris január 23. A házban Cautemps miniszterelnök a felszólalásokra válaszolva ezeket mondotta:

— A vádlottak közül senki sem részesül megkülönböztetett bánásban. A botrányt módszeresen akarják ellenünk kiaknázni. Azt vetik szememre, hogy az eddig foganatosított megtorló intézkedések nem kielégitőek. — Nem hurcolhattam meg becsületes embereket csak azért, hogy egyes képviselőknek a kedvükben járjak. A rágalmak egyébként az egész parlamentet érintik hiszen egyes lapok első oldalán vastag betükkel ilyen felíratok vannak:

„Fel Páris népe, a tolvajok parlamentje ellen!".

A képviselőház egyébként 377 szavazattal 201 szavazat ellenében bizalmat szavazott a kormánynak.

Vasárnap megalakult a Fakereskedők Országos Egyesületének Felső Tiszavidéki körzete

A körzet elnöke Schreiber Sándor mátészalkai, társelnöke Mező Ármin debreceni fakereskedő lett

A tiszántuli fakereskedők helyzetét talán a legsulyosabban érintette az, hogy 1931 óta a bekövetkezet valutáris és devizabajok következtében mindinkább érvényesülő elzárkózás miatt a szabad árubeszerzés lehetetlenné vált, aminek következtében a tiszántuli fakereskedelmet időnként igen nagy áruhiány is fenyegette. Az anyagbeszerzés nehézségét mi sem illusztrálja jobban, hogy ez az épületfában teljesen behozatalra utalt terület természetes beszerzési területéről, az elszakított területekről csak abban az esetben tudott fát behozni, hogyha az osztrák fürészárubehozatal egy részét átvette.

A rendkivül sok nehézség arra indította a tiszántuli fakereskedőket, hogy a Fakereskedők Országos Egyesületének kebelén belül specialis érdekeik megvédésére külön tömörüljenek. Az akciót ebben az irányban Schreiber Sándor mátészalkai fakereskedő, Mező Ármin és Stark Jenő debreceni fakereskedők páratlan agilitással vezették, az eszmét az országos egyesület is magáévá tette, ugyhogy folyó hó 21-én, vasárnap délben a debreceni kereskedelmi és iparkamara üléstermében a körzeti csoport megalakult. Az alakuló ülésen messze vidékekről megjelentek az épületfakereskedők, mig az országos egyesületet dr Hódos Béla és Polgár Lipót alelnökök, dr Unger Ferenc főtitkár, a debreceni kereskedelmi és iparkamarát dr Diczig Alajos kereskedelmi és iparkamarai h. titkár képviselték.

Az alakuló ülést *Mező Ármin* debreceni fakereskedő nyitotta meg, aki pármeleg szóval üdvözölte az egybesereglett fakereskedőket és a vendégeket s javaslatára az ülés vezetésére Schreiber Sándor fakereskedőt kérték fel.

Schreiber Sándor megnyitó beszédében rámutatott azokra az okokra, amelyek szükségessé teszik, hogy a fakereskedők tiszántuli körzetét életre hivják. Javaslatára egyhangu helyesléssel és éljenzéssel a felsőtiszai körzetet, mint a Fakereskedők Országos Egyesületének vidéki szervezetét megalakultnak jelentették ki. Ezután megválasztották egyhangulag elnöknek *Schreiber Sándor* mátészalkai fakereskedőt, társelnöknek *Mező Ármin* debreceni fakereskedőt, alelnököknek: *Steinberger László* és *Stark Dezső* kisvárdai fakereskedőt, pénztárosnak *Steinberger Miklós* debreceni, ellenőrnek *Fahidi Dezső* debreceni fakereskedőt. Megválasztották ezután a 30 tagu választmányt, elfogadták a körzet működésére vonatkozó szabályokat, majd *Schreiber Sándor* mondott a megválasztásért meleg köszönetet. Különösen abban jelölte meg a körzet feladatát, hogy a kereskedők árubeszerzési gondjain segitsen, a második főcél a versenykérdések helyes mederbe terelése. Ezután dr *Diczig Alajos* a kamara nevében üdvözölte az uj alakulatot, amelynél a kitűnő vezetőség garancia arra, hogy az érdekképviseleti életnek az uj alakulás nagy szolgálatára lesz.

Dr *Hódos Béla* mondott ezután pompás beszédet, amelyben részletesen vázolta, hogy mi a körzetnek a feladata és a körzetnek az országos egyesülethez való viszonya hogyan kell, hogy alakuljon.

Dr *Unger Ferenc* főtitkár részletes felvilágositást adott a fabehozatal kérdéséről, majd *Polgár Lipót* alelnök kérte, hogy a fakereskedők tartsanak ki az uj alakulás mellett. Dr *Ungár Ferenc* részletesen megvilágította az épületfa áruk fázisadójának kérdését, majd többek hozászólása után a rendkivül jól sikerült és igen nivós ülés véget ért. Ülés után a körzet tagjai a Bikában ebédeltek, majd a fővárosi vendégek a délutáni gyorssal visszautaztak.

FIÁVAL EGYÜTT FELDARABOLTAK A CIGÁNYOK EGY GAZDAG FÖLDBIRTOKOSNŐT

Nagyvárad, **január 23. A biharmegyei Szentjobb községben ma éjszaka** borzalmas kegyetlenséggel **meggyilkolták** özv. Retek **Józsefné ötvenöt éves** földbirtokosnőt és huszonhat éves fiát, Józsefet. Mindkét holttestet feldarabolták az ismeretlen rablógyilkosok és a házban lelhető értékeket magukkal vitték. A csendőrség gyanuja szerint kóbor cigányok követték el a gyilkosságot. Reteknéről ugyanis azt beszélték a környéken, hogy nagyösszegü készpénzt rejteget lakásán. A napokban kóbor cigányokat láttak a környéken ólálkodni, akiknek kézrekerítésére a csendőrség megtette a lépéseket.

Nadányi Sándor bihari földbirtokost megakarták ölni Debrecenben a Batthyányi uccai lakásán

A merénylő elbujt a földbirtokos ágya alá, de még idejében észrevették s fejszéjét hátrahagyva, elmenekült

Országos körözés indult a tettes kézrekeritésére

A rendőrség központi ügyeletén kedden reggel megjelent Nadányi Sándor bihari földbirtokos és izgatottan panaszolta el, hogy rablógyilkos merénylet készült ellene az éjszaka. **A merénylő egy nagy fejszével megbujt az ágya alatt és az éjszaka meg akarta ölni, hogy pénzét elrabolhassa.**

A rablógyilkos merényletről jelentést vettek fel a rendőrségen és megindult a gyors nyomozás, hogy a tettest kézrekeritsék. A feljelentő előadása szerint, este 9 órakor bezárta szobáját a Batthyány ucca 1. számu házban és aludni tért. Nehezen aludt el, mert valami nagyon nyugtalanitotta az amugy is ideges földbirtokost.

Körülbelül 10 óra tájban tudott csak elaludni, de csak rövid időre, mert felriadt álmából. Lámpát gyujtott és alaposan körülnézett a szobában, mert ugy vélte, hogy valami mozgásnak a zörejét hallotta meg. Percekig figyelt a szobában, de nem talált semmi gyanusat, eloltotta a lámpát és megnyugodva elaludt. Éjszaka 11 óra után ismét felriadt a nyugtalanul alvó Nadányi Sándor. Zörejt hallott az ágya mellett és

hirtelen felcsavarta a lámpát, melynek fényénél meglátta, hogy az ágya alól éppen ki akar bujni egy bekötött fejü fiatalember, akinek előrenyujtott kezében fejsze villant meg a lámpafényben.

A földbirtokos annyira megdöbbent a látványtól, hogy teljes erejéből kiáltozott segitségért és felverte termájával az egész háznépet. A hirtelen támadt nagy világosság s a földbirtokos kiáltozása a fejszés fiatalembert is megrémitette és nagy gyorsasággal kimászva az ágy alól, anélkül, hogy a kiáltozó földbirtokost megtámadta volna, az ajtónak rohant álkulcsával kinyitotta és elrohant. Annyira sietett a megrémült merénylő, hogy a fejszét is hátrahagyta, mellyel gonosz tettét akart végrehajtani.

A nagy lármára felriadt háznép berohant Nadányi Sándor szobájába, ahol az izgalomtól teljesen felhevült állapotban találták ágyában a földbirtokost. A merénylő eltünt a házból, csupán a szőnyegen maradt fejsze bizonyitotta, hogy borzalmas merénylet készült, melyet csak az hiusitott meg, hogy a földbirtokos nyugtalanul aludt és felriadt minden kis zörejre. Lehet, hogy a földbirtokos megsejtette, hogy élete veszélyben forog és azért volt nyugtalan, azért nem tudott aludni.

A rendőri nyomozás adatai szerint a földbirtokost szemmel tartotta a merénylő, **tudva, hogy a földbéreket szedi be a bérlőktől. Arra számitott, hogy az egyedül alvó embert megtámadja éjszaka, amikor az mélyen alszik és egyetlen fejszecsapással agyonüti. A begyült pénzt pedig összeszedve elmenekül és messze fog már járni, mikor a házbeliek a rablógyilkosságot felfedezik.**

Tervét alaposan előkészitette, mindenre gondolt, csak arra nem, hogy kiszemelt áldozata nem fog aludni. Álkulcs segitségével hatolt be a földbirtokos szobájába és már korán este elbujt az ágy alá. Ott lapult, kezében szorongatva a fejszét, amikor a földbirtokos hazaérkezett és lefeküdt ágyába. A helyszinével alaposan ismerős volt és tudta a ház beliek szokásait is, mert csakis ezen ismeret birtokában tudott megfelelően előkészülni tervéhez. A gyanu szerint a rablógyilkossági merényletre egy Szabó Gábor nevü 19 éves napszámos legény készült. A házban lakott és tudta az ottani szokásokat, ismerte a háztagokat. Szabó Gábor különben már összeütközésbe került a törvénnyel régebben is, mert bünügy miatt eljárás indult ellene és idézést küldtek cimére.

A detektivek ki akarták hallgatni Szabó Gábort, de nem találták sehol. A fiatal napszámos, ugylátszik, elmenekült a városból. A rendőrség elrendelte országos körözését.

Az öltözködés egészségtana

Dr Jánossy Gyula érdekes előadása a Szülők Iskolájában

Zsufolásig megtelt a városháza diszterme kedden este hat órakor a Szülők Iskolájában, hogy meghallgassák dr *Jánossy Gyula* orvos érdekes előadását az öltözködés egészségtanáról. Forray István karnagy vezénylésével a HÉV Harmonia Dalárda által előadott énekszám vezette be dr Jánossy Gyula előadását, amelyet végig a legnagyobb figyelemmel hallgatott az előkelő közönség.

Kifejtette Jánossy, hogy *az a ruha alkalmasabb a hideg ellen való védekezésre, amelyik porozusabb, vagyis több rejtett levegő van benne.* A bolyhos, lukacsos szövet jobb a védekezésre, mint a sima. Nagyon fontos, hogy a szövet gyorsan vezesse el nyáron, meleg időben a test izzadtságát. Ifideg időjárásban legjobbak a gyapjuruhák, meleg időben a len, vászonruhák.

Fontos a színek szerepe a hőingadozások elleni küzdelemben. *A világos színek viszaverik a hősugarat, a sötétek elnyelik.*

A sima felületü ruha jobban veri vissza a meleget, mint a barázdás. A laméanyagok kifejezetten hideg anyagok, ezért viselik télen. (Derültség.)

Akinek a teste veritékezik, ne öltözzék melegen és gyakran váltson ruhát.

Nagyon fontos, hogy az öltözés korok szerint változzék. Három korszakot kell megkülönböztetni: 1. növekvés, 2. kifejlődés és 3. a hanyatlás. A gyermek, aki nagyon mozgékony, fékezhetetlenül izeg-mozog, nem szabad, hogy melegen legyen öltözve. *Nagy baj, hogy a nagymamák öltöztetik a gyermekeket,* olyan melegen, ahogy ők maguk öltöznek. Ezért fáznak meg a gyermekek. *A növekvő, iskolás gyermekeket egészen könnyen kell öltöztetni. Hagyjuk mozogni a gyermekeket könnyü ruhában.*

A kifejlődött embernek valamivel több ruhát kell felvennie, *a kihülőben levő öregeknek még több ruhára van szükségük.* Télen főleg a végtagokat kell védeni, mert egyszer fagy meg a láb és többé esetleg nem gyógyul meg.

Állandó légáramlástól védeni kell a ruhák nyilásait.

Sok baj van a harisnyakötőkkel. *Soha nem tudja az öreg néniket lebeszélni arról, hogy ne kössék meg pántlikával a harisnyáikat. Ehelyett a derékra tehető modern harisnyatartót ajánlja, akkor nem lesznek visszeres lábak.*

A keztyü ne legyen szük, különösen hidegben, mert könnyen megfagy a kéz.

A hegyesorru francia cipő, amely tipusosan magyar cipő, egészségtelen. *Franciaországban akart pár éve venni ilyen hegyes cipőt és nem kapott.* Kiderült, hogy csak Pesten kapható. A széles, tompaorru cipő, az angol formáju az egészséges. A cipőviselet mindenképpen egészségtelen. Még a legjobb a vékonybőrü cipő.

Kevés a hetenként egyszer való fehérneműváltás, legalább kétszer kell fehérnemüt cserélni. A felsőruhát sem szabad állandóan hordani. Egy-egy napra a bélésrészekkel kifelé ki kell tenni a napra, hogy a bacillusok elpusztuljanak.

A háziasszonyoknak azt ajánlja, hogy tartsanak maguknak külön munkaruhát.

A magyaroknál nics kifejlődve kellően az ősi dolgok iránti tradició. *Amerikában mindenkinek le kell venni a kalapot a zászló előtt.*

A magyar ruhát át kell alakitani meg felelően és akkor gyakori viseletté kellene tenni, mint sok külföldi országban van. A divat mellett nem volna szabad elfeledkezni a magyar ruháról sem.

A zajos tapssal fogadott szép és értékes, hangulatos előadásért dr Balla Ernő mondott meleg köszönetet. A legközelebbi előadást ugyancsak az öltözködésről, de erkölcsi szempontból dr Tóth Árpádné tartja.

— **Ma este nyolc órakor a KIE-ben,** Piac ucca 36. szám alatt dr Illyés Endre, a Dóczi-intézet tanára tart előadást, „Jézus és a szórakozás" cimen, a nagysikerü és állandóan nagy érdeklődést kiváltó januári előadássorozatban. — Mindenkit szivesen látnak.

Mérgezők és mérgezettek

REGÉNY

Irta: BOTH ANDOR

(17. folytatás.)

— Köszönöm!

A lány tagadólag intett a fejével, az orvos közelebb hajolt hozzá és halkan visszafelelt:

Egy széket kért, leült a lány mellé. Hallgattak. Végül a doktor megszólalt:

— Szeretem magát, ne haragudjon, hogy itt, most mondom ezt, én már tudom attól a perctől fogva, hogy megláttam. Még nem mondtam ezt senkinek, érti, soha, senkinek.

Most ne izgassa fel magát, majd ha eljöhet innen, akkor mondja meg.....

— Jó, felelte a lány, mosolyogva követte tekintetével, mikor nemsokára eltávozott. Többet nem kérdezték és nem is mondták egymásnak, hogy szeretik egymást. De mindketten boldogok voltak és Eszti, mikor már a korházból való távozását tárgyalták, odasúgta az orvosnak: — Milyen boldog lettem egy lábtörés árán.

— Csak ezután leszünk azok!

— Még erről ne beszéljünk, tiltakozott.

— Miért ne, édes? ellenkezett Szegő. Hisz én fogom innen hazavinni és otthon azzal állitunk be, hogy megkérem a kezét.

— Maga olyan gyerekes... hát miért vinne maga haza? Eljön értem az egész család. Csak nem gondolja, hogy apa és anyus úgy átengedik magának máról holnapra a lányukat.

— Na én nem sokat járok most magukhoz, de azt hiszem, nem lesz semmi kifogásuk ellenem.

— Dehogy is lesz! De azért most még nem tartunk sem eljegyzést, sem más komoly megbeszélést, tudja, hogy én még hivatalba járok, még nem is vagyok végleges. Pedig az akarok lenni és a hivatalt nem hagyhatom el. Hiszen én szegény lány vagyok, legalább egy-két évig megkeresem amire, szükségem van.

— Igaz, jutott hirtelen eszébe, tudja, hogy Vasas meglátogatott.

— Nem, — csodálkozott az orvos — mikor?

— Talán három napja, alighogy maga elment, itt volt. Érdeklődött, mikor megyek vissza a hivatalba.

— Legjobb szeretném, ha sohase menne vissza...

— Ez lehetetlen.

— Miért, milyen határozottan mondja ezt? Mért mondja? Olyan nagyon hiányzik magának a hivatal? Vagy a főnöke?

— Nem. Ne rontson el semmit, ne rombolja le a mi megértő örömünket. Nem vágyom én sem a hivatal, sem a főnök után, de a nőnek vannak olyan vágyai is, hogy a férfinak, akit szeret, ne csak önmagát adja, hanem azokat a kis kényelmeket is, amiket csak mi tudunk összehozni és ami, ha még nem is vagyon, vagy hozomány, de mégis: pénzkérdés.

— Maga csunyaszemü boszorkány! Leveszi az embert a lábáról — zugolódott Szegő s megcsókolta a lány kezét.

— Ezért a sértésért pedig vezekelni fog — nevetett Eszti.

— Mikor és mivel vezekeljek?

— Nem, nem, most azért sem mondom meg, majd megtudja, ha elérkezik az ideje.

Igy múltak a kórházban az utolsó napok és a Dobos-család boldogan vette tudomásul, hogy a beteg meggyógyult, de a doktor annál betegebb lett.

Pár nap mulva Eszti meglepte az egész családot, magában tért haza, Henriette ment el érte, az vitte el hazáig egy taxin. Az utazás nem tett jót a lánynak — kissé keserü izt adott a szájának a hir, mivel Henriett az úton eldicsekedett:

— Tudod-e ki a helyettesed a hivatalban?

— Kicsoda?

— Én, Esztikém, én, mit szólsz hozzá!?

Eszti meg akarta kérdezni, hogy történt ez, de meggondolta a dolgot. Minek kérdezze, mit érne vele? Bármit mondana a barátnője, mit érdekli őt az egész dolog. De magában mégis igyekezett bepillantást vetni a lelkébe, hogy mit sajnál és félt.

— Meddig maradsz? — kérdezte a feleletel magának is adós maradva.

— Vasas azt mondta, csak addig, míg te vissza nem jöhetsz!

(Folytatása következik.)

KÉPEK A KIE TEAESTÉLYRŐL.

Báró Vay Lászlóné a vármegye fogadó-terme számára megfestette a legszebb magyar rege képét

A napokban készen lesz a Csodaszarvas regéjének hatalmas vászna

Olyan az idő, mintha a tavasz pillantott volna néhány percre a városra. A hosszu és nehéz tél most kezdi levetkőzni fehér ruháját és a kitisztult fellegektől megszabadult kék égen mosolyog a nap. És ez a napfény benéz az érchajdu alatt nemesen egyszerü szépségben hallgató vármegyeháza fogadótermének széles balakán. És ez a napfény egy pillanatra elömlik azon a már-már készen viruló hatalmas képen, mely előtt szerényen áll a képnek mestere, báró Vay Lászlóné. Lenszövetből készült durva munkásköpenyszerü, festéktől tarka ruha van rajta és alig lehet néhány szót váltani vele legujabb alkotásáról, mely ugyan minden szónál ékesebben beszél.

Eddig ugy ismertük Vay bárónét, mint a debreceni szegények istápolóját, megértő barátját és támogató patronusát. A magyar nagyasszony nemesen egyszerü mintaképét, aki jót cselekedett azért, mert a szive igy diktálta, mert a lelke igy érezte jól és emberien nyugodtnak magát. És most itt áll pirultan, kicsit meglepetten. Itt áll a hatalmas méretü képe előtt, melyet olyan magyar lélekkel álmodott meg, amilyen magyar lelket csak egy ezredév adhat örökül a ma fiának s olyan művészi elhivatással, amit a kiválasztott elhivatottak vallhatnak csupán magukénak

Több mint két méter hosszu, szinte másfél méter magas a kép. És olyan csodálatosan egyszerü ez a fenséacsen szép kép, hogy méltán állhat meg bámulattal előtte az ember. Nem azért, mert kellemes, jól fütött teremben, arisztokrata hölgy keze nyomán készül ez a kép. Nem, igazán nem. Csupán azért kivételesen szép, nagy és értékes, mert művészi munka. Álmodó, teremtő, alkotó művész munkája. Olyan művészé, aki akkor is megállotta volna a helyét, ha véletlenül száraz művész kenyérre teremtette volna az Isten. Példája ez az alkotás annak, hogy művésszé senki sem lesz, hanem a születés árán kötelezi erre a sorsra az élete, ha biborban született, vagy korhadt szalmán született.

A kép témája: *A csodaszarvas.* Minden magyar ember szivében ott él a kép. Magába szivta annak idején az édesanyai szóval minden magyar ember ezt a képet a magyar mesék, legendák és regék maradandó kincsét. De ezt az örök és megálmodott magyar képet, eleven történetet Bissingen grófnő a saját szive melegével, puha szépségével diszitette fel és teremtette maivá, magyarrá és maradandóvá.

Csupa derüs és csupa napsugár ez a kép. Asszony és édesanya szive, lelke, keze munkája.

A kép balsarkában kéklő hegyek messzeségéből ködlik egy felvonuló sereg. Előtérben táncoló paripákon két nyalka magyar vitéz. Hunor és Magyar. A legendás, regés két őse árva nemzetünknek. Táncoló paripák hiuzbőrös nyeregtakaróján ugy ülnek, mintha egybenőttek volna lovaikkal. És előttük iramló lendülettel a fehér csodaszarvas ágaskodó két aganesával. Lendület, iram és vadász meglátás van ebben a repülő fehér szarvasban. És suhanó rohanása nyomán nyilvesszők esője felhőzik. A kép jobb oldalán két magyarruhás leányzó. Virágzó tulipános mezőn táncoló leányok, akik még nem sejtik, hogy két hatalmas világverő nemzetnek lesznek az ősanyái. Két leányzó, királyi vérek, akiknek elrablását készíti elő a csodaszarvas menekülő futása. És a kép előterében mező, kanyargó patakkal, mely patak bizonyára a meotiszi mocsarak vizét tükrözi visszi. És a mezőn szétszórtan a legősibb magyar virágoknak százai, virító, pompás tulipánok és stilizált mesébe illő fák, szivvirágokkal és gyermeklelket viditó mesebimbókkal. A kép hátterében pedig ragyogó nap, majd a nap fénye ködbe vész és az ég kárpitja vonul millió csillagjával és sarlós holdjával. A két végletet végtelenül finom fátyolszinek fonják össze. Mese, igy csak a mesét álmodó lélek tud ábrázolni. Éjjel-nappal üzték, hajtották a fehér szarvast Nimród fiai, hát hadd ragyogjon ezen az egy képen nap, hold csillag csodálatos, finom harmóniában.

Nagyjában ez a kép.

Leirni ugy se lehet tökéletesen egy képet. Azt látni kell, még pedig a látószemü ember meglátásával és megérzésével.

Szombaton már készen lesz teljesen. A vármegyeháza fogadótermében állitják ki és a szombati estélyen bizonyára élénk beszéd tárgya is lesz ez a kép. Egyébként a vármegyeházának szánta és festette Vay báróné. Ugy se volt ennek a teremnek alkalmas történeti képe és most a vármegye fogadótermének méltó disze lesz.

És talán mint igen szép és művészi pompáju regeillusztráció egykor el fog indulni a nagy magyar nyilvánosság elé is.

Mert ez a kép megérdemli, hogy lássák, szeressék és a jövendő gyermekserege multat és multból visszajáró magyar diesőséget meritsen belőle.

dr. sz. r. t.

SZINHÁZ

ÜZEN A HARGITA.

A Csokonai Szinház kedden este szép sikerrel mutatta be Gaál Ernő és Tapolczi Gyula irredenta szinművét. Az előadásról anyagtorlódás miatt csak a holnapi számunkban irunk referádát.

HETI MÜSOR:

Január 24-én, szerdán este nyolc órakor: **Üzen a Hargita.** (B. bérlet).

Január 25-én, csütörtökön este nyolc órakor: **Csipetke.**

Január 26-án, pénteken este nyolc órakor: **Üzen a Hargita** (C. bérlet).

Közérdekü levelek

A POLGÁRMESTER UR FIGYELMÉBE

Tekintetes Szerkesztőség! Felhivjuk szives figyelmüket azokra az állapotokra, amelyek a Sestakertben uralkodnak. Az uj Horthy Miklós sugárutat már régebben megnyitották s azóta egyik villa a másik után épült és épül állandóan s ezek az uj villák már lakottak is. Sajnos, azonban a városnak ezen elég sürün lakott területén példátlan zürzavar uralkodik, mert sem ucca, sem házszámtáblák nincsenek még ma sem felrakva, ily módon sem a közönség, sem a posta nem tud kellő tájékozódást szerezni arról, hogy ki hol, melyik uccában, milyen számu nyaralóban lakik. A házszámtáblák árát a villa tulajdonosok egy része már rég be is fizette a műszaki ügyosztálynál, azonban a tábláknak nyoma sincs sehol, hogy mikor fogják azokat elhelyezni, azt senki sem tudja megmondani. Ezekre a tarthatatlan közállapotokra ezuton hivjuk fel a Polgármester Ur szives figyelmét és kérjük, hogy erélyes intézkedésével igyekezzék a Sestakert e részében végre rendet teremteni, ami nemcsak az ottlakók, hanem a városnak is érdeke.

A szives közlésért fogadja a tek. Szerkesztőség hálás köszönetünket.

A sestakerti lakosok.

ÖREGCSERKÉSZEK ÜNNEPÉLYE

Kitünően sikerült ünnepélyt tartottak az öregcserkészek a MÁV műhelytelep nagytermében. Kramer Gyula műhelyfőnök tartott megnyitó beszédet, majd nagyon értékes előadásában dr Marton Béla egyetemi tanár az öregcserkészek hivatását fejtette ki.

A nagyhatásu előadást vacsora követte, melyen közel félezer ember vett részt. Szép számmal jelentek meg a műhelytelepi munkások is.

A müsor fénypontja Frick Gyöngyi hatalmas sikert aratott monológja volt, melynek cime: Violante és a biró. Tökéletes előadói művészettel adta elő Frick Gyöngyi Herczeg Ferenc drámai kis egyfelvonásosát. Megérdemelte a viharos tapsokat. Utána Szabó László theológus Gárdonyi Gézától Huszár a mennyországban cimü költeményét adta elő igen nagy hatással. Művészi zongoraszám után Frimmer Pál szakiskolai művezető, cserkészparancsnok ügyes szindarabját adták elő, melynek főszerepében őszinte sikere volt Szabó Pálné urnőnek. Jók voltak a cserkészszereplők is.

A konferálás nehéz tisztét Szabó Pál látta el sok szellemességgel és rátermett séggel.

Müsor után a fiatalság tánera perdült és éjjel két óráig a legjobb hangulatban maradt együtt.

CSOKONAI SZINHAZBAN.

Ma délután Zóna! Közkivánatra

Ember a hid alatt

Este: Kardoss Géza felléptével

ÜZEN A HARGITA.

a székelyek szenvedése.

Vigszinház. Ma szerdán

ADOLPHE MENJOU és BARBARA STANWYCK

legujabb filmje

Csókok koldusa

(Tiltott utakon).

Ujabb bestiális gyilkosság Budapest mellett

ELÁSOTT HOLTTESTET TALÁLTAK AZ UJPEST SZEMÉTTELEPEN. — AZ ÁLDOZAT VARGA L. BAROMFIKERESKEDŐ, KIT A BARÁTJA GYIL KOLT MEG. — A HOLTTESTET SZI VENSZURTA, GÉGÉJÉT ELVÁGTA, EREIT FELMETSZETTE.

Budapest, jan. 23. Pestujhely és Rákospalota határában egy szemétgödör alján, guzsbakötve, kezénlábán vastag zsineggel, összeroncsolt fejjel meggyilkolva találták Varga Lajos 58 éves piaci árust. A gyilkosság vasárnap, vagy hétfőn történhetett, a gyilkosok tegnap este rejthették el áldozatuk összekötözött holttestét a szemetgödörben.

A rákospalotai Mav-telep mellett, a futball és tenniszpálya közelében van az a szemétgödör, ahol Varga Lajos holttestét ma reggel megtalálták. Csik Andrásné öreg cigányasszony a szemétgödörben turkált ma reggel. Valami használható dolgot keresett. Amikor kis botjával már eltávolitotta a lim-lomot, egy rozsdabarna zsákdarab került elő. Ezt is leráncigálta a cigányasszony, azután ijedten felsikoltott: a zsákrongy alatt véres holttest feküdt, 55—60 év körüli stuccolt őszes bajuszu, őszhaju, sovány, magas férfi, guzsbakötött holtteste. Jobboldalán feküdt, torkán hatalmas seb tátongott, koponyájának baloldala betörve, füle félig lekanyaritva...

Gyilkosai alsóruhájára vetköztették, vagy talán álmában törtek rá. Az ismeretlen férfi mezitláb, hosszu jéger alsónadrágban, gallértalan, vérrel átitatott ingben, félmeztelenül feküdt kötelékeiben. Zsineg szoritotta össze két lábát, kezeit és zsineg hurkolta át két térdét és a nyakát. Ugy összekötözték, olyan kegyetlenül, hogy térde csaknem a véres nyakhoz ért.

Az ujpesti kapitányság detektivjei alig érkeztek meg a szemétgödörhöz, amikor egyikük, Pál Mihály detektivfelügyelő, felismerte az áldozatot.

— *Hiszen ez Varga Lajos csirkeátus! — mondta kollégáinak.*

Ismerték Varga Lajost, aki különvállan élt feleségétől és akinek háborúságai a multban sokszor fejeződtek be a kapitányi őrszobán. Néhány héttel ezelőtt pedig azért állította elő a detektivfelügyelő Vargát, mert engedély nélkül házalt csirkékkel. Amolyan zugkereskedő volt az öreg Varga, ha a piacon nem tudott tuladni csirkéin, az uccán is árusított, bement a házakba s ugy kinálta a portékáját.

Most már tudták, ki az áldozat, Több tanu jelentkezett, aki ismerte Vargát, mindannyian agnoszkálták:

— *Igen, ez Varga Lajos.*

Babó Gyula dr rendőrkapitány vette először tüzetes vizsgálat alá a holttestet, majd Altorjay-Gunhardt Tibor dr rendőrorvostanácsos vizsgálta meg és máris közölte a nyomozást vezető rendőrkapitánnyal:

— Körülbelül huszonnégy órája hatott... bár az is lehetséges, hogy hosszabb idő óta, de a hidegben konzerválódott.

Továbbj nyomozás után megállapították, hogy Varga Lajos szombattól hétfő hajnalig különféle ujpesti kocsmákban együtt mulatott Dénes Ferenc 29 éves szobafestővel, aki ugyancsak Ujpesten lakik. A közös mulatozás hétfő hajnalig tartott.

A rendőrség detektivjei kiszálltak Dénes Ferenc lakására s ott vallatóra fogták Dénest, aki r övid vallatás után bevallotta, hogy Vargát ő gyilkolta meg.

Elmondotta, hogy szombattól hétfő hajnalig mulattak együtt, teljesen berugtak, s Varga Lajos nem akart távolfekvő lakására menni, hanem ő hazavitte a saját lakására. A lakásban összeveszett Vargával, mire Varga különféle szidalmakkal illette őt.

Ennek ellenére lefeküdtek. Reggel, amikor felébredt eszébe jutott, hogy őt Varga milyen súlyos szidalmakkal illette s valószinüleg [illegible] a még alvő Vargát több fejszecsapással megölte, majd a Varga zsebében levő 8 pengőt kivette, mig annak zsebkésével szivenszúrta, gégéjét elvágta s ereit felmetszette, azután a holtestet rongyokba burkolta s egy gyerek kocsiba tette bele.

Majd elindult, hogy alkalmas helyen megszabaduljon a holttesttől. Eközben alért a Rákospalota és Ujpest határában levő szeméttelephez s itt a holttestet elásta. Dénest, miután tettét bevallotta, a rendőrség azonnal etartóztatta.

Ma utóljára
a vidám, derüs, magyar hangosfilm
„EGY ÉJ VELENCÉBEN"
BALLA LICI — CSORTOS GYULA — VEREBES ERNŐ
főszereplésével
Előadások: 5. 7 és 9-kor.
Jegyelővétel: d. e. 11-től 1-ig. **az Urániában**

Dokus Ernő végrendelete

Félmillió értékü palotát hagyott a sárospataki főiskolának

Sátoraljaujhely, január 23. Jármy Béla kir. közjegyző tegnap bontotta fel Dókus Ernő végrendeletét. A budapesti Muzeum körut kb. félmillió értékü palotát Dókus Ernő a sárospataki ref. főiskolának hagyományozta nevelésügyi célokra. A sátoraljaujhelyi ref. egyház négy nagyértékü belsőséget kapott. Sátoraljaujhely megyei város a kb. 3 hold területü sporttelepet kapta, kisebb másfél millió értékü vagyonnak általános örököse ifj. Lónyay Ferenc, aki Dókus Ernő elhalt öccse, Dókus László leányának kétéves fiugyermeke. Ifj. Lónyay Ferenc tartozik a Dókus nevet felvenni. A család többi tagja az összvagyonból százalékszerüen évjáradékot kap.

Fényes külsőségek közölt oszlrák és magyar előkelőségek jelenlétében adták elő Béesben az „Ember tragádiáját"

Bécs, jan. 23. Madách „Ember tragédiájának" mai ünnepi bemutatója ragyogó képet nyujtott, amelynek fényét nagyban emelte az előadáson megjelent kiváló személyiségek nagyszáma. A magyar szellemi világ számos előkelősége volt jelen, hogy tanuja lehessen a nagy magyar költő ünneplésének. Ott volt a bécsi magyar kolónia szine-java is. Az osztrák hivatalos körök és a bécsi társaság előkelőségei szintén nagy számban jelentek meg, hogy részt kérjenek a maguk számára ebből az ünneplésből. Az ünnepi bemutatón megjelentek **Miklas** szövetségi elnök, dr **Dollfuss** szövetségi kancellár, dr **Schuschnigg** közoktatásügyi miniszter, **Hóman** Bálint magyar külügyminiszter, **Imrédy** pénzügy, **Fabinyi** kereskedelmügyi miniszterek, dr **Innitzer** biboros érsek, **Nelky Jenő** bécsi magyar követ, valamint özv. gróf **Klebelsberg** Kunóné Darányi **Kálmán** és **Wlassich** Gyula államtitkárok, **Antal** István miniszterti tanácsos, a miniszterelnökség sajtóosztályának vezetője, **Menegele** Ferenc követségi tanácsos, a külügyminisztérium sajtóosztályának vezetője, **Herczeg** Ferenc, **Pekár** Gyula és mások.

Madách: Ember tragédiája, mint negyedik mü került előadásra abban a sorozatban, amelyet Röbbeling A népek szava cimen rendezett. Röbbeling Hermann elévülhetetlen érdemeket szerzett azzal, hogy a Burg Theater igazgatói közül elsőnek adatta elő Madách klasszikus müvést és ezzel megszólaltatta az osztrák közönség előtt a magyar nemzet lelkét.

Öngyilkossági kisérlet a Vigszinház mozgóban

Az előadások után felakasztott emberre bukkantak

Mára virradó éjjel öngyilkossági kisérlet történt a Vigszinház mozgó épületében. Kun János napszámos, aki a röpcédulák és reklámcédulák kihordására van alkalmazva a mozgónál, a nadrágszijával az ablakra felakasztotta magát.

Elek Béla, a Vigszinház mozgó müszaki felügyelője minden éjszaka szokásos ellenőrző körutját tete meg éjféltáiban, mikor arra lett figyelmes, hogy a folyosó egyik ablakán egy embernek a teste függ. Azonnal odaugrott és zsebkésével levágta a fiatalembert a nadrágszijról és mesterséges lélegzést alkalmazott. Az öngyilkosjelölt néhány perc mulva mélyen fellélegzett és lassan visszatért az élet testébe.

A felügyelő aztán értesitette a mentőket, akik a szerencsétlen öngyilkosjelöltet, aki valószinüleg szerelmi bánatában követte el az öngyilkosságot, kiszállitották a sebészeti klinikára, ahol ápolás alá vették, de a késő éjszakai órákban még nem nyerte vissza eszmélését. A fiatalember lakása is a Vigszinház mozgó helyiségeiben van, ahol a házfelügyelőnél lakott albérletben. Házigazdája az utóbbi időben arra lett figyelmes, hogy a fiatalember szokatlanul lehangolt és kerüli a társaságot. Mikor ez irányban érdeklődött nála, hogy mi okozza lehangoltságát, kitérő válaszokat adott, de azt sejtetni engedte egyes elejtet tszavakkal, hogy szerelmi bánata van

METEOR MOZI MŰSORA

Szerdán: Csak felnőtteknek! „Hajnali merénylet". Izgalmas bünügyi dráma Karl Ludwig, Diehl, Brigitte Helm főszereplésével. — Megelőzi: „Ufa Cabaré". Előadások: 7, 9 órakor.

Bognár Pista ártatlan

A férjgyilkos anya keverte az ügybe a tizennégy éves fiát

Budapest, jan. 23. Dr Köves Aurél, a férjgyilkos Bognár Istvánné büngyének vizsgálóbirója, mint jelentettük, tegnap maga elé idéztette Bognárék fiát, a tizennégy éves Bognár Pistát, hogy kihallgassa. A fiu kihallgatása azért vált szükségessé, mert olyan momentumok merültek fel Bognárné vallomása során, hogy *fia puskájával követte el a szörnyü gyilkosságot.* A késő esti órákig tartott a fiu vallatása, aki azonban mitsem tudott arról, hogy a neki ajándékozott puskával ölt volna az édesanyja.

A mai vizsgálat már *kétségtelenül megállapitotta, hogy Bognárné fia valóban ártatlan a bünügyben,* semmiféle szerepe nincs a gyilkosságban. Megállapitotta a vizsgálat azt is, hogy a gyilkos fegyvert Bognárné még karácsony előtt elkérte nővérétől, Pécsi Sándornétól és ezzel ölte meg a férjét. A fiu tudot ugyan erről, de az anya megfenyegette a fiát, hogy akasztófára kerül, ha bárkinek szólni mer arról, hogy fegyvert kért kölcsön. A fiu nem is mert beszélni senkinek a fegyverügyről.

Dr Köves Aurél vizsgálóbiró ma ismét maga elé akarta vezettetni a férjgyilkos asszonyt, de mielőtt még kihallgathatta volna, értesitést kapott a rákospalotai gyilkosságról s ide szállt ki, hogy a helyszini vizsgálatot lefolytassa. Bognárné ujabb kihallgatására valószinüleg holnap kerül sor. A kis Bognár Pistát már tegnap este elbocsátották a pestvidéki törvényszékről s a fiu nagynénje házába ment vissza, ahol a szörnyü gyilkosság óta tartózkodik.

Szóbeszéd

Azt beszélik mostanában felőlem,
hogy nem lesz már józan ember belőlem;
ilyen-olyan csavargónak születtem,
hogy egyszerre szá kislányt is szerettem...

Azt is mondják, — hej! de mit is mondanak!
hogy a'szongya polyára süt rám a nap
s nem érdemlem a nap áldott sugarát...
Mondanak rám mindenféle nyavalgát.

Nem tagadom, hogy van bűnöm ép elég,
hanem azért engedjék el a felét.
Másik felét lebőjtölöm, — fogadom.
hiszen még a más bűnét is koplalom.

Azt üzenem annak a sok néninek:
— a mindenit hej! a nyelvük véginek!
nem téptem én más kertjében a rózsát
és a lányak, — hogyha adott
mindig duplán visszaadtam a csókját...

Megtiltották, hogy az utcába járjak.
nem adják ők a lányukat betyárnak...
Mit tehettem? odébb álltam csendesen
hiszen ugy is azt a kislányt
nem kérte meg sem én, sem más
s ezután sem kéri meg már senki sem...

LAPIS ELEMÉR.

HIREK

Báró Vay László üdvözlése

kormányzói kitüntetése alkalmával

Mint ismeretes és a Debreczen is megirta, a kormányzó a jótékonyság terén kifejtett eredményes munkásságáért báró Vay Lászlónét, Bissingen Margit grófnőt a legfelsőbb elismeréssel tüntette ki. A szép kitüntetés alkalmából nemcsak a debreceni társadalom tagjai halmozzák el jókivánságaikkal a grófnőt, hanem az ország minden részéből érkeznek számára jókivanságok

A legelsők között érkezett meg a **gróf Bethlen István távirata**. Többek között még az alábbiak fejezték ki táviratban, levélben, vagy személyesen jókivánságaikat: Demény Géza altábornagy és neje, Izsépy Aladár tábornok Hernády tábornok Ghimessy Ernő vezérkari főnök, dr Rásó Sándor és neje Papp Gyula görög kath. paróchus és neje, dr Fráter László bihari alispán és neje, dr Bessenyei Lajos és neje, Révhegyi Ferenc őrnagy és neje, dr Nauber Edéné, Lukách Sarolta a Vöröskereszt alelnöknője Sass Béláné, a Lovascsendőr alosztály tiszti kara Kóródy István miniszteri tanácsos, pénzügyigazgató és neje, Laszkay Isván országgyülési képviselő és mások

RENDŐRSÉG TELEFONJA: 20—45. MENTŐK TELEFONJA: 04. SZÁM

— **Ma a következő gyógyszertárak tartanak éjjeli szolgálatot**: Kossuth Piac ucca 26 szám. — „Reménység" Csapó ucca 22. szám. — „Isteni gondviselés", Petőfitér, Teleki ucca sarok „Csokonai" Mester ucca 43. szám. — „II Rákóczy" Külsővásártér. — „Mátyás király" Nyilastelep.

— **Báró Vay László főispán Budapesten.** Báró Vay László debreceni sz. kir. város és Hajdúvármegye főispánja a várost érdeklő igen fontos ügyekben a fővárosba utazott még hétfőn délután, ahonnan csak ma este fog megérkezni.

— **Az Alsószabolcsi Tiszai Ármentesitő Társulat elnöksége 1600 pengőt adományozott Vay Lászlóné, Bissingen grófnő inségakciójára.** A mai nehéz időkben szokatlan és mindentekintetben példát mutató önzetlenséggel és nagy jó indulattal fogta fel az Alsószabolcsi Tiszai Ármentesitő Társulat elnöksége báró Vay Lászlóné inségakciójának nemes gondolatát, mikor a tegnapi napon arról értesitette a nemes grófnőt, hogy gróf Andrássy Sándor, a társulat elnöke 1600 pengőt adományozott erre a nemes célra az 1934. esztendőre Ez a gesztus és cselekedet mindenesetre olyan szép és már már egyedül álló tett amiről jól esik megemlékezni. Az Alsószabolcsi Tisza Ármentesitő Társulat igen szép összeget kitevő adományozása követésre méltó példa, amit bizonyára követnek azok akiknek még megadatott, hogy segithessenek másokon.

— **Felhivás az állástalan diplomásokhoz.** A Nemzeti Egység Diplomás Ifjúsági főcsoportja, a Tiszántúli Diplomás Ifjúsági Front és a Turul Szövetség debreceni kerületének vezérsége közösen felhivja az összes állásnélküli és számbavehető jövedelemmel nem biró tiszántúli ifjakat, akik szellemi pályára képesitő oklevéllel, bizonyitványnyal rendelkeznek, hogy saját érdekükben kataszterezés céljából a József kir herceg ucca 16 szám alatt, bármely hétköznapon délután 12 és 1 óra, este 6 és 7 óra között, minél előbb jelentkezzenek s lehetőleg személyi, családi vagyoni viszonyukat, főleg pedig képzettségüket tanusitó okiratiakat is hozzák magukkal.

Két hajdumegyei iparos ajándéka a kormányzónak

Farkasicki János hajdúböszörményi cipész egy igen sikerült és művészi kivitelü „irredenta cipőt" készitett és azt felajánlotta a kormányzónak s ugyanakkor **Erdei István** kabai molnársegéd egy szép szivartárcát készitett és azt is felajánlotta a kormányzónak. Most aztán beérkezett a kabinetirodától a leirat, mely szerint a kormányzó

az ajándékokat elvi okokból nem fogadhatja el.

Azonban van egy gyüjtemény azokból az ajándéktárgyakból, melyekkel a kormányzót meglepték és egy külön múzeumban helyezték el. A mostani kabinetirodai leirat köszönetet mond az ajándékozóknak, egyben kérdést is intéz hozzájuk, hogy hajlandók-e ebben a múzeumban elhelyeztetni a felajánlott ajándékot.

— **A debreceni általános tanitótestület közgyülése.** A 270 tagot számláló debreceni általános tanitótestület fontos közgyülést tart a városháza tanácstermében, 1934. január hó 24-én, szerdán délután négy órakor. Törő Károly, az egyesület elnöke elnöki megnyitójában Csokonairól és Herczeg Ferencről fest képet, méltatva a két iró munkájának fontosságát. Majd az elnöki bejelentések után Elefánty Sándor ev. igazgatótanitó fontos tárgyu előadása következik „Helyivonatkozásu részek körülhatárolása az uj tantervben". Végre az elnök összefoglaló beszéde után tisztujitás következik. — Erre a nagyon fontos ülésre Debrecen tanitóságát és óvónői karát jellegkülönbség nélkül tisztelettel hivja meg az elnökség.

x **Kosár gyékény faedények** árusitását Kossuth uccáról Hatvan ucca 53 alá helyeztem.

— **Iparosok figyelmébe.** Az ipartestület szücsszakosztálya, folyó hó 24. napján, szerdán este hat órakor az Ipartestület helyiségében igen fontos szakosztályi ügyekben ülést tart. A női szabó szakosztály elnöksége felhivja azon női szabóiparosokat, akik már a jelentkezési iveket aláirták s akik még alá akarják irni, hogy folyó hó 24 én, az Ipartestület helyiségében okvetlen megjelenni sziveskedjenek. Női szabószakosztály elnöksége. — Az Ipartestület női fodrász, kozmetikus szakosztálya, folyó hó 24-én, szerdán este fél 8 órakor az Ipartestületben igen fontos ügyekben ülést tart. — Az Ipartestület műszerész- autó- és villanyszerelő szakosztálya, folyó hó 24-én, szerdán este fél hét órai kezdettel az Ipartestület helyiségében ülést tart. — Tárgy: Részleges tisztujitás.

— **Nyolcszáz pengős perzsaszőnyeget loptak el dr Forneth Béla egyetemi tanártól.** Dr Forneth Béla egyetemi tanár jelentette a rendőrségen, hogy lakásáról ismeretlen tettes ellopott egy darab perzsaszőnyeget, melynek értéke 800 pengő. A szőnyeg használaton kivül volt és összegönygyölítve állott a kamarában. Onnan vitték el, de azt hogy melyik napon történt a lopás nem tudják pontosan megmondani. A károsult jelentése alapján megindult a nyomozás a szőnyegtolvaj kézrekerítésére.

— **A Lillateaestély rendezősége** arra kéri azokat az úrhölgyeket, akik voltak szivesek és jegyeket vállaltak, vagy asztalrendező háziasszonyok, hogy az átvett jegyekkel a nagy érdeklődésre és keresettségre való tekintettel nem szombaton hanem pénteken déli 12 óráig a régi Dócziban, földszint balra, elszámolni sziveskedjenek. Egyben a közönség számára jelenti a rendezőség, hogy a meghivójegyekre és jegyelővételek, vagy asztalfoglalások ugyanitt délelőtt 10—12 óráig eszközölhetők. Néhány páholyjegy még szintén rendelkezésre áll.

— **Segélykérés.** Tegnap este egy szegény asszony járt a szerkesztőségünkben, aki elmondotta, hogy négy gyermekével a legnagyobb nyomorban él. Fütetlen szobában laknak és kislányának még ruhája sincsen, ki sem tud mozdulni a lakásból. Kéri a jószivü embereket, hogy ruhával, élelemmel segitsék meg és az adományokat juttassák el hozzá. Cime: Menyhárt Gáborné, Gázgyár ucca 6. szám.

X Bodnár hölgyfodrász tisztelettel értesiti mélyen tisztelt vendégeit, hogy Arany János ucca 2. szám alatt dolgozik.

— **Lelepték a cégtábláját.** A debreceni rendőrségen elpanaszolta tegnap Fleischer Gyula, Apaffy ucca 2. sz. alatti kereskedő, hogy cégtábláját az elmult éjszaka ismeretlen tettes ellopta A nyomozás az ügyben megindult.

— **Zsebkendőt lopott a besurranótolvaj. Debreceni Józsefné**, Pereces uccai lakos jelentette, hogy a lakásába egy ismeretlen férfi járt, aki harminc darab zsebkendőt lopott el. A tolvajt keresi a rendőrség.

— **Csapókerti olvasókör működvelő a Kerekestelepen.** Folyó hó 21-én, — vasárnap este a csapókerti olvasókör működvelő gárdája a Kerekestelep és Környéke Polgári Olvasókör helyiségében vendégszerepelt. E fiatal gárda felkészültségével és jó szereplésével megnyerte a közönség tetszését s nem egyszer hatalmas tapssal jutalmazta őket. A műsorra került három magán szám és öt egyfelvonásos szindarab. A szereplők valamennyien a tudásuk legjavát nyujtották. A hölgyek közül első ranguan játszott Székely Mancika, különösen a fővárosi jassz fiú szerepét olyan tökéletesen alakitotta, hogy a kisebb vidéki szinházakban is megállaná a helyét, nagyon jók voltak még Tóth Jucika, Papp Jucika, Székely Rózsika, jól játszottak Kiss Rózsika, G. Kulcsár Bözsike és Tóth Mancika. A férfiak közül nagyon jók voltak Székely Ferenc, Papp Sándor, Friedmann Sándor, Gerhald György, jók voltak Antal Ferenc és Balogh István. Elsőrangu volt Dezső Zoltán szavalata. Hogy ezen vendégszereplés oly szépen sikerült oroszlánrésze van benne Papp Sándor főrendezőnek, aki fáradságot nem ismerve, nagy szakértelemmel készitette elő a szereplőket.

— **80 éves multam, mert „Igmándi"-t ittam, minden héten egyszer fél pohárral reggel!**

— **Az uccán felismerték a ruhatolvajt.** Kedden délelőtt a Hunyadi ucca elején Váradi Lajos sárrétudvari lakos az ott posztoló rendőrrel közölte, hogy néhány nappal ezelőtt ruhanemüeket loptak a lakásáról és a tolvajt most felismerte a Hunyadi uccán. Kérte, hogy fogják el a tolvajt. A rendőr igazoltatta a Váradi által megjelölt embert, aki elmondotta, hogy Nyári Sándornak hivják. Beismerte, hogy Váraditól ruhákat lopott. A tolvajt előállitották a kapitányságra.

— **Kerékpárkarambol kartöréssel.** — Erdélyi Pál, Homok ucca 125. szám alatti lakos kerékpáron haladt a Nyil ucca elején és egy ismeretlen kerékpáros nekirohant s felborította. — Erdélyi olyan szerencsétlenül zuhant a földre, hogy a balkarja eltört. — A A mentők részesitették első segélyben. Az ismeretlen kerékpárost keresi a rendőrség.

— **Forró húslevesbe dugta a karját.** A mentők kedden délelőtt kiszállitották a klinikára, az Erős Lajos ucca 7. számú háztól Kádár Béla 2 éves gyermeket, akinek a balkarján rendkivül sulyos égési sebek voltak. A vizsgálat során megállapitották, hogy a gyermek a forró húslevessel telt tálba nyujtotta bele a karját.

— **Bágyadt, levert dolgozni képtelen egyéneknél** a természetes „Ferenc József" keserüvíz szabaddá teszi a vérkeringést és emeli a gondolkodó és munkaképességet.

ANYAKÖNYVI HIREK

Születések: Horváth József fuvaros fiú Sándor. Szőr Imre napszámos, fiú József.

Halálozások: Pakots Vilma ref 21 napos, Nagy József ucca 20. szám. Kereszturi János ref. 35 éves, Csemete u, 13. szám. Kovács Lajos ref. 32 éves, Csapó ucca 57. szám. özv. Tarr Mihály né szül. Szilágyi Julia ref. 85 éves, Homok ucca 63. szám. Kovács Péter ref. 47 éves, Timár ucca 34. szám. Kálmán Zoltán ref. 5 hónapos, Olajütő 5. szám. Ordelt Géza ág. ev. 74 éves, Kishegyesi út 40. szám Sarkadi István ref. 20 é. Dembinszky ucca 14. szám. Nagy Imre ref. 58 éves, Zrinyi ucca 55. szám. Szabó Miklósné sz Tóth Mária ref. 29 éves Ostor ucca 44 szám.

Eljegyzés: Barcza Bálint gazdálkodó—Jenei Julia.

Házasságok: Karsai Gyula napszámos—Horváth Eszter. Ungár Dezső ékszerész—Friedlander Vilma. vitéz Márton József ref. lelkész—Asztalos Emma.

Bata higienikus női és uri fodrászata megnyilt.
Szolid árak.
Csapó-u. 4. Városi Takarék épület.

Gyászrovat

Özv. Tarr Mihályné temetése szerdán délután fél 3 órakor lesz a Köztemetőben, Dankó temetkezési vállalat rendezésében, Kossuth ucca 3. szám.

Tóth Bálintné, sz. Fekete Zsuzsánna élt 61 évet. Temetését szerdán délután a Köztemetőben Fehértói temetkezési vállalata rendezi.

Vágányik Imre életének 5-ik évébe elhunyt. Temetését csütörtökön délután fél három órakor a Köztemetőben Fehértói temetkezési vállalata rendezi.

Sarkadi István borbély- és fodrász segéd temetése szerdán délután négy órakor lesz a Köztemető 2-á számú ravatalozó teréből, a ref. egyház szertartása szerint. — Lakás Dembinszky ucca 14. szám. — A temetést Gebauer temetkezési vállalat rendezi.

Nagy Imre kőműves, temetése szerdán délután fél 4 órakor lesz a Köztemető ravatalozójából a ref. egyház szertartása szerint. — Lakás Zrinyi ucca 55 szám. — A temetést Gebauer temetkezési vállalata rendezi.

— **Elloptak egy hordó kadarkát és egy oldal szalonnát a „Hullaház"ból.** Némethy József vendéglős és borkereskedő jelentette a rendőrségen, hogy a Timár uccán levő, „Hullaház" néven ismert vendéglője udvaráról ismeretlen tettes ellopott egy jóféle kadarkával telt harminc literes hordót és a kamarából pedig egy fél oldal szalonnát. A borkedvelő tolvaj kézrekerítésére megindult a nyomozás.

Férfi öltöny tisztitása és vasalása 3 P
Gyász esetén 12 óra alatt festek
Weisz, Arany János-u 9

— **Akiknek a szívműködése rendetlen,** erőlködés nélkül úgy érhetnek el könnyű székelést, ha naponta reggel éhgyomorra megisznak egy kis pohár természetes „**Ferenc József**“ keserűvizet.

IDŐJÁRÁS

A debreceni egyetem földrajzi intézete jelenti, **január hó 23-án:**

Közép-Európában az időjárás derült és száraz, különösen reggelenkint sok helyen ködös. Lecsapódások csak a nyugat és északeurópai partvidékek mentén és Délkelet-Oroszországban vannak.

Hazánkban derült és száraz az idő, az éjjeli lehülés a keleti részeken megerősödött. Itt a minimum —6 —7 C fokot is elérte. A hőmérséklet legmagasabb értéke ma Debrecenben plusz 2 C fok, az esti hőmérséklet pedig 2 C fok volt.

Prognózis: **Gyengén felhős, száraz, reggel ködös idő várható, erős éjjeli faggyal.**

MOZI

TILTOTT UTAKON

Bemutató a Vigszinházban

Megrázó erejű ez a film, mert magát az életet adja maradéktalanul, olyannak, amilyen. Ha csuf, akkor csufnak, ha szép, akkor szépnek. Egy óceánjáró luxus gőzös fedélzetén indul el a regény, a »nagy találkozással«. Egy férfi és egy nő találkoznak és elindul a szerelem. Az idő rohan és a rohanó percek sodrában elhull a nő, aki kétségbeesve tudja meg, hogy a bálványozásig szeretett férfi, aki gyerekének atyja, már nős és béna feleségét nem tudja otthagyni. Szakítanak, a kisleány megszületik és évek múlva a férfi megtalálja ujra a nőt, akit még jobban szeret, mint eddig. És az asszony mindent odaad, amit csak egy ember áldozhat a másikért. Utoljára még gyilkol is, de a férfi, aki csak gyönge hitvány báb volt, nem áll mellé, nem mer vele maradni, csak halála óráján döbben rá arra, hogy mit tett, hivja a nőt, aki feledve mindent hozzá siet.

A férfit Adolphe Menjou, a nőt pedig Barbara Stanwyck játszották utánozhatatlan művészettel, mély átérzéssel. Nagy siskere volt, amely valóban vetekszik a »Mellékucca« sikerével.

— **Amerikai izü rablótámadások Bukarestben.** *Bukarestből* jelentik: Tegnap reggel Bukarestben két amerikai izü rablótámadást fedeztek fel. Blaga György 7 éves brassói illetőségü fiatalembert Bukarest egyik legforgalmasabb uccáján három ismeretlen férfi megtámadta, betuszkolták egy autóba s kivitték Bukarest egyik külvárosága. Itt mindenétől, még legszükségesebb ruhadarabjaitól is megfosztották, majd több sulyos késszurást ejtettek rajta s az uccán hagyták. Blagát a kora reggeli órákban a járókelők találták meg s kórházba szállitották. — A másik áldozat egy Negrea gépkocsivezető. Negreát egy ismeretlen ember felszólította, hogy vigye ki őt Bukarest egyik messzebbfekvő külvárosába. Útközben az utas hatalmas késsel sebet ejtett rajta, majd kifosztotta s az autóban hagyta. Negreát szintén kórházba szállitották. A rendőrség megindította a nyomozást.

A Tiszántuli Ipari Vásár nagysikerü plakátpályázata

A kiállítás és vásár igazgatósága hétfőn délután tartott ülésén bontotta fel a beérkezett plakátpályázatokat. Az igazgatóságnak rendkivül nagy örömet szerzett az, hogy a pályázatra felhivott művészek egy kivételével pályáztak, — mert tizennyolcan kaptak felhivást a pályázatban való részvételre s tizenhét plakátpályázat érkezett be.

A plakátok azt mutatják, hogy Debrecennek ebbő' a szempontból is nagyszerü művészgárdája van, amely becsületére válhatik az ország fővárosának is. Olyan nagysikerü a plakátpályázat, hogy a zsürinek igazán nagy feladat lesz dönteni afölött, hogy melyik plakátot válassza ki.

Az igazgatóság elhatározta azt, hogy a plakátpályázat zsürije pénteken, — **folyó hó 26-án. déli 12 órakor fogja** a pályázatot elbirálni és a pályadíjat oda ítélni.

A kiállítás ügyvezetőségének az a szándéka, hogy a plakátokat a nagyközönség birálata alá is bocsátja, mert rendkivül érdekes annak megitélése is, hogy a nagyközönség véleménye menynyiben igazolja a zsüri ítéletét?

A Debreceni Hét központi bizottsága úgy határozott, hogy amennyiben a plakátok között olyan lesz, amely alkalmas a Debreceni Hét propagandájára is, abban az esetben nem hirdet külön pályázatot, hanem ezen plakátok közül választja ki a Debreceni Hét plakátját is.

Tervezik azt is, hogy e plakátok közül választják ki a Debreceni Hét u. n. záróbélyegét is, amely szintén kitünő propaganda eszköz.

— **Elmezavarában megfojtotta feleségét és öngyilkos lett.** A pestmegyei Tök községben Kemény Gyula 32 éves gazdálkodó megfojtotta feleségét, a 30 éves Márfi Zsófiát, majd házának padlásán felakasztotta magát. Mire észrevették, mindketten halottak voltak. Két kisgyerekük maradt hátra, az egyik 3 éves, a másik 6 hónapos. Tettének okát pillanatnyi elmezavarnak tulajdonitják.

— **Nyomora miatt felakasztotta magát.** A berettyóujfalui csendőrség telefonon jelentette a debreceni kir. ügyészségnek, hogy kedden reggelre Pozsár Mihály ottani lakost felakasztva találták a lakásán. A 81 éves öreg ember már halott volt. A nyomzás adatai szerint Pozsár Mihály az utóbbi időkben sokat nyomorgott és megunta az életet. Pozsár eltemetésére az ügyészség megadta az engedélyt.

— **A debreceni Vitézi Énekkar** február elsején este a Korona vendéglő nagytermében tánccal egybekötött műsoros tarka estet rendez. A pompás, szórakoztató műsor ismertetésére még visszatérünk. Személyjegy ára 60 fillér, mely Bészler és Dávid főtéri vaskereskedésében kapható.

A DKASE ELŐADÁSA JÁTÉKOSAINAK

A DKASE követendő példát állitott fel, vasárnap összegyüjtötte csapatát, játékosait s azok számára szabálymagyarázó és oktató előadást tartott a labdarugószabályokról, a pályán való viselkedésről. A labdarugóbirótestület részéről *Szabó Kálmán*, a kiváló futballbiró tartott igen értékes, hasznos előadást közvetlen módon, nagy sikert érve el.

KÖZGAZDASÁG

A Kereskedelmi Bank mérlege

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank ma tette közzé 1933. évi üzleteredményét, amely teljes mértékben igazolja a nagyközönségnek pénzintézeti szervezeteink ellenállóképességébe és kitünő megalapozottságába vetett hitét. A bank mérlege teljesen megfelel annak a várakozásnak, melyet ennek a vezető pénzintézetnek működéséhez fűztek és ha a gazdasági viszonyoknak megfelelően, az előző évhez képest valamelyest csökkent is az eredmény, az a mai helyzetben kitünőnek mondható. A Kereskedelmi Bank kimutatott tiszta nyeresége 3 millió 357 ezer 162 pengőre rugott, szemben az előző évi 4.54 millióval.

Az 1933-as mérleg számsorai hűen fejezik ki azt a jelentőséget és pozíciót amit az intézet a magyar gazdasági életben elfoglal. A bankvezetés szelleme az elmult évben is kétségtelenül meghozta a kitünő eredményt.

Bőséges tartalékolás mellett osztalék is jut a részvényeseknek és a vezetőség okos üzletpolitikáját éppen az jellemzi hogy a nehéz időkben is részesednek a részvénybirtokosok a bank jövedelmében. Az ország bizalmát az intézettel szemben semmi sem mutatja jobban, mint az a tény, hogy a **betétállomány 290 millió pengős összege csak azáltal csökkent, hogy külföldiek mintegy 10 milliót zárolt követelésükből felhasználtak.**

Megjegyezzük, hogy mint köztudomásu a debreceni Alföldi Takarékpénztár a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank leányintézete.

SPORT

Ma Rotterdamban játszik a válogatott csapat Teleki és Vince ujra csatasorban

A diadalmas párisi labdarugómérkőzés után kedden vonatra ült a magyar válogatott és ma, szerdán délután Rotterdamban a holland válogatott ellen játszik. A felállitás ugyanaz, ami Páris ellen, vagyis Teleki játszik középcsatárt és mellette Vince szerepel. A következő csapat áll ki Rotterdamban: Háda — Sternberg, Biró — Seres, Szücs, Szalay — Fenyvessy, Vince, Teleki, Toldi, P. Szabó.

Ha a belső triónak ujra jól megy és a két szélső sem ront tul sokat, akkor győzelem várható, de ehhez az is szükséges, hogy a védelem szilárdan álljon.

Hazaérkezett a Bocskay Debrecenbe

Kedden este hatalmas tömeg gyült össze a nagyállomáson, fél 10 órakor a gyorsvonattal érkezett haza egyhónapos afrikai turájáról a Bocskai. A Bocskai vezérkarából Mandel Pál főtitkár várta hivatalosan a csapat hazaérkező tagjait, de ott voltak a játékosok hozzátartozói, barátai, ismerősei is igen nagy számban.

Hatalmas éljenzés fogadta a Bocskai játékosait, a népszerü Markos tünt fel először és azonnal bájos felesége nyakába ugrott. Formálisan széjjelszedték a hazaérkező játékosokat.

Debrecenbe Jánossy Béla, a kitünő edző vezetésével csak négy játékos érkezett. Keviczky, Hevesi, Markos és Alberti.

Vágó, Gyulai, Dóczé, Palotás Budapesten maradtak hozzátartozóiknál, Kovács és Janzsó Szombathelyen szálltak ki hozzátartozóiknál, mig Eöry Békéscsabára utazott haza.

Teleki és Vince meg még a válogatottal turázik.

A csapat minden tagja egészséges, beteg, sérült nics és most a jól megérdemelt pihenőre térnek. A pihenő ugyan csak egy hét, mert a jövő héten hétfőn már könnyü edzésbe kezdenek és készülnek a tavaszi idényre.

A »Debreczen« munkatársa beszélgetett Jánossy edzővel, aki boldogan közölte, hogy a tura kitünően sikerült. sportbelileg teljes eredményt értek el mindenütt. 11 mérkőzés közül hetet megnyert a Bocskai, három döntetlen és csak egy vereség csuszott ki Olaszországban. Livornoban, de akkor három nap egymásután játszott erős ellenfelekkel a csapat és a harmadik nap már igen fáradtak voltak. 44 gólt löttek három országban, két virágrészben és csak 17-et kaptak. Mindenütt nagy ünneplésben volt részük. Anyagilag is kitünően sikerült a tura, a vártnál még jobb anyagi eredményt értek el. A fegyelem végig mintaszerü volt és az idegenek, külföldi magyarok egyhangu véleménye, hogy a Bocskai ugy játékával, mint sportszerü uri viselkedésével a legjobb benyomást kelletle az összes külföldet járó magyar csapatok közül.

AZ AMATŐRÖK IS EDZÉSBE FOGNAK

A kedvező idő beálltával a debreceni amatőr csapatok is kikivánkoznak már a szabadba és a tornatermi edzések után a jövő héten már több csapat a pályára is kivonul kondició- és labdatréningre.

AZ USZÓVEZÉRKAR DEBRECENBEN

Kéler Tibor és vitéz *Béldy Alajos*, a Magyar Uszó Szövetség vezérei február első felében Debrecenbe érkeznek és itt az uj uszókerület beosztásáról tárgyalnak majd. Az uj uszókerület beosztása szerint Debrecen székhely lesz s idetartozik majd Eger is, ellenben Szolnokot el akarják csatolni, aminek a megváltoztatására törekszik a debreceni uszósport.

TERMÉNYTŐZSDE

A határidőpiac hivatalos árfolyamai: Buza márciusra 7.84—7.85, májusra 8.02—8.03. Rozs máciusra 4.57—4.58, májusra 4.85—4.86. Tengeri májusra 7.93—7.95.

A budapesti árutőzsde hivatalos árfolyamai: Buza tiszai 77 kg-os 7.75—7.90, 78 kg-os 7.85—8.00, 79 kg-os 7.95—8.10, 80 kg-os 8.05—8.20, felsőtiszai 77 kg-os 7.60—7.80, 78 kg-os 7.70—7.90, 79 kg-os 7.80—8.00, 80 kg-os 7.85—8.15.

Rozs 4.00—4.10, tak. árpa I. 7.25—7.40, tak. árpa II. 7.10—7.20, sörárpa 10.50—11.50, zab I. 8.25—8.35, zab II. 8.15—8.25, tengeri uj) 6.10—6.25, tengeri (ő) 7.80—7.90, korpa 6.40—6.50.

A *készáruvásáron* buza és rozs nem változott, zab 5 fillérrel drágább, tengrei nem változott.

SÜRGŐS FELHIVÁS A SVÁJCI BUZAKIVITELBEN RÉSZESÜLNI KIVÁNÓ GAZDÁKHOZ

A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara a napokban lapunk utján is felhivta a jóminőségü buzakészletekkel rendelkező gazdákat, hogy a legsürgősebben jelentsék be a kamarához, hogy milyen mennyiségü buza kiszállitására igényelnének kiviteli engedélyt.

Tekintettel arra, hogy a minták beküldésének folyó hó 25-éig okvetlenül meg kell történnie, a bejelentési eljárást ismételten leközöljük:

1. A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamarához (Debrecen, Hunyadi u. 5. I em.) bejelentendő a gazda, illetve a gazdaság pontos címe, a gazdaság területe katasztrális holdakban, továbbá hogy mily buzakészlettel rendelkezik és mily mennyiséggel óhajt a svájci kivitelben részesedni.

2. A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamarához egyidejüleg beküldendő egy másfélkilogrammos minta »svájci export« jelzéssel. És pedig egy csomagban két minta: egyik 1 kg-os, másik ½ kg-os. Együttesen tehát másfél kilogramm.

CSÜTÖRTÖKÖN, JANUÁR 25-ÉN LÓTÖRZSKÖNYVELÉS LESZ DEBRECENBEN

A Debreceni Gazdasági Egyesület ezuton is közli a város gazdaközönségével, miszerint a lótörzskönyvelő bizottság elé még elő nem vezetett kancák póttörzskönyvelése és párosítása folyó évi január hó 25-én, csütörtökön délelőtt félkilenc órakor történik az állami méntelep melletti fedeztető akolnál. A póttörzskönyvelésre elő kell vezetni mindazon kancákat, amelyek be voltak törzskönyvelve, de az 1932. év őszén nem voltak bemutatva a törzskönyvelő bizottságnak s ugyancsak elővezethetők uj (eddig nem törzskönyvezett) kancák is, melyeket tulajdonsai fedeztetni szándékoznak. A lótörzskönyvelés előnyei köztudomás szerint: 1. a káros vérfertőzés s rokontenyésztés megakadályozása, 2. a törzskönyvezett kancák után a rendes fedeztetési dijnak fele, kancaivadékaik után negyede fizetendő, 3. a törzskönyvezett kanca csikói származási lapot kapnak s mint ilyenek kedvezőbb áron értékesithetők.

A méntelepparancsnokság megbizásából közli a Gazdasági Egyesület az érdekeltekkel azt is, hogy az összes törzskönyvezet kancákat, amelyek az első bepárosítás után törzsméntől megelletek, csikóikkal együtt be kell vezetni január 25-ére a méntelep melletti térre avégből, hogy a csikók lebélyegzése megtörténhessék.

APRÓHIRDETÉSEK

Az apróhirdetések dija hétköznap 10 szóig 40 fillér minden további szó 4 fillér: vasárnap 10 szóig 60 fillér, minden további szó 6 fillér. Vastag betüből álló valamint levelezési, házassági apróhirdetések és a kezdőszavak dija kétszeresen számittatik. Apróhirdetések csak a dij előzetes lefizetése mellett közöltetnek. A közlési dij vidékről postabélyegben is beküldhető. A kiadóhivatalban hagyott cimek csupán kiadóhivatalunkban, Debrecen, József kir. herceg ucca 1. szám (Bika bérház) tudhatók meg.

Levelezés

Magyar,
külföldi bélyegeket, román zona occupatia felülbélyegzetteket állandóan vesz **Springer papir- és fotoüzlete, Ferenc József ut 38.** 191 1 31.

Vagyonos,
zeneértő házileány férjhez menne diplomás — vagy jobb tisztviselőhöz „Társaságba nem járok" jeligére. 470

Kicsim!
Nagyon vigvázz, én jól huszonhetedikén látlak csókol M. 619

Alkalmazást nyer férfi

Tüzifa- és szén
eladásban jártas intelligens ügynököt fiz fizetéssel alkalmaz, Központi tüzifa-telep. Margit-fürdő mellett. 1851. 1. 25.

Nyugdijas
férfi, vagy magános nő, ki 4 ezer pengőt kölcsönöz fedezetre, alkalmazom. „Becsületes" jeligére a kiadóba 557

Cipészsegédek
vidéki Ágó munkára felvétetnek, Lorántfy u. 19. szám, délelőtt 10 órától délután 3 óráig. 608

Nőtlen
kocsis, cselédkönyvvel s jó bizonvitvánnyal. — bentkosztra, vámospércsi tanvára felvétetik. Jelentkezni délelőtt 12 órakor, e lap kiadóhivatalában. vv.

Csizmadiasegéd.
erős boxmunkára azonnal felvétetik, Zeke, vámospércsi sorompóval szemben. 605

Alkalmazást keres nő

Fiatal,
egészséges nő, szoptatós dadának ajánlkozik. — Cim a kiadóban. 555

Alkalmazást nyer nő

Üzletvezetőt
agilis férfit, vagy nőt, azonnalra keresek, 600 pengő óvadékkal, 3 hónapi próbaidőre. Az üzletvezetéshez képesités nem szükséges, úri könnyű foglalkozás. — Cim a kiadóban. 609

Élelmiszer, ital

Magyar konyha
Ha otthonosan, izletesen, olcsón akar . **étkezni**
keresse fel
étkezdémet.
Kitünő ebédek és vacsorák, kihordásra és bentétkezésre. Elsőrendü szakszerü pedáns vezetés és kiszolgálás. — Könnyitsen háztartási gondjain, mert lényegesen olcsóbb, mintha otthoz főz. Pauchly Béláné, Batthyány ucca 9 szám. 1592 1 30

1 drb.
10 dg teavaj 22 fillér, zsiros trappista 1.50-től kapható az Alpesi sajtcsarnokban, Del-Ka mellett. 443, 2, 21.

Ajánlat

Kaptafakészitők
részére válogatott gyertyánfa kapható a Központi Tüzifatelepen. — Margit-fürdő mellett. 1851. 10, 24.

Keztyü
és mangetta bőrökből óriási választék érkezett. Nagyon olcsón kaphatók. Groszmann keresk. ügynökség. — Piac u. 77. II. 8. Keresztépület. 426

Játékkártyák
olcsó reklámárai, römi és bridzs kártyák 2 P 20 fillér csomagja. — Szász trafik, Piac 64. 1896 2 6

Disznóölést
olcsón vállal Dominik Károly, István ut 41-c. v v.

Tizenkét havi részletfizetésre
rendelhet fférfi és női szöveteket, vásznat, damasztot, selymet, paplant, szőnveget, hencsert takarót, József kir. herceg ucca 25. szám, keresztépület. Meghivásra házhoz megyek. 562

Ingyen
ondolál tanuló kisasszony a délutáni órákban, felügyelettel, Kálvintér 5. szám, hölgyfodrász. 578

Figyelem!
a Kineses-tón, tükörjég, olcsó ár. 586

Urak
és hölgyek, tavaszi felöltőiüket és ruháinkat tisztittassák Wachánál Simonffy u. 55. 588

Kereslet

Gyermekkocsit
megvételre keresek. — Cim a kiadóban. 607

Tejet,
napi 40—60 litert keresek megvételre. Tejüzlet, Szent Anna ucca 66. szám. 101

Az idei
csalán kitermeléshez 300 pengővel, társat, — vagy társnőt keresek — azonnal, Kondor ucca 17 sz. Gerébi-kert. — A hőforrás mellett. 601

Oktatás

Naményi
Gyorsiró- és Gépiróiskolában uj tanfolyamok, állandó beiratkozás, szakszerü, gyors kiképzés, olcsó tandij. Szépirástanitás, helyesirástanitás magánórákban is. Állami vizsga, állami bizonyitvány. — Miklós u. 8. 1204 1, 22.

Pénz

Kényszerkölcsönkötvényért legmagasabb árat Balázs bankiroda, Piac ucca 89. fizeti. Ingatlan kölcsönök folyósittatása. 504

1—5000 pengőig
magánpénzt, 10 évre is házra, földre kihelyezek, Rákóczy ucca 19. szám. 566. 2. 7.

Bútor

Sodronybetét.
matracpárna, vasbutor gyári árban beszerezhető Vasbútorgyár Részvénytársaságnál, Sesztina és Tóth Gyula cégeknél kedvező fizetési feltételekkel is 626 v v

Piac ucca 83.
udvarban, teljesen uj modern bútorok eláruittatnak. 1306 2. 2.

Rádió

Kifogástalan
Orion 2+1 rádió, olcsón eladó. Szent Anna 54. sz. Tütündjián. 613

Kiadó lakás egy szobás

Kiadó
február hó elsejére egy szobás lakás, Salétrom ucca 24. szám. Értekezni Papp Lászlónál, Ferenc József út 16. 523

Uccai
egészséges szoba, konyha, spájzos lakás, azonnalra is jutányosan kiadó Patai u. 18. 599

Uccai
egészséges szoba konyha, spájzos lakás, azonnalra is jutányosan kiadó, Patai ucca 18. 599

Kiadó lakás két szobás

Két szoba,
előszobából álló helyiség, központi fütéssel, irodának, orvosi rendelőnek alkalmas, a Bikabérházban, májusra kiadó 377

INGYEN
két kjesike szoba, teljes fütéssel, világitással, kétnazenekarral, szórakozással
KIADÓ
január 27-ére a szinház ban. Kapupénz 80—1.60 fillérig. 457

Modern
két szoba, előszobás, — garson lakás, esetleg bútorozva is kiadó, Maróthy György ucca 5. sz 489

Kiadó lakás nagyobb

Négyszoba,
és mellékhelyiségekből álló első emeleti lakás, két előszobával, irodának, orvosi rendelőnek alkalmas a Bikabérházban, májusra kiadó. 378

Lakást keres

Keresek
május hó elsejére közeli kertségben háromszobás, fürdőszobás, s modern lakást, istállóval, sertésóllal, konyhakerttel — rendelkezők előnyben. Pontos leirással és ármegjelöléssel cimzett ajánlatokat, — „Kertség" jeligére a kiadóhivatalba kérem. 185 vv

Komfortos
két, esetleg háromszobás, földszintes lakást, Nagytemplom környékén május elsejére keresek. Lakbért akár két évre is előre kifizetem. Cim a kiadóban. 604

Bútorozott szoba

Szép nagy
bútorozott szoba, elő és fürdőszoba használattal teljes ellátással, úricsaládnál, tisztviselőnek kiadó, Széchenyi ucca 86. 561

Különbejáratú
uccai bútorozott szoba, lakónélküli udvarban kiadó, Bercsényi ucca 37. szám. 587

Különbejáratú
nagy uccai szoba kiadó, Széchenyi ucca 34. sz., emelet. 611

Uccai
különbejáratú csinosan bútorozott szoba olcsón kiadó. Cim a kiadóban. 610

Különbejáratú
csinosan bútorozott szoba, azonnalra is kiadó, József kir. herceg ucca 11. szám. 580

Üzlet, műhely, raktárhelyiség

Üzlethelyiség
fűszer- és csemegeüzletnek, péklerakatnak alkalmas, a Bikabérházban, azonnalra kiadó. 379

Egy
modernül berendezett úri és női fodrászüzlet, azonnal eladó. Cim a kiadóban. 602

Vegyes

A tépei
legeltetési társulatnál 1000 darab birkára legelőt lehet bérelni, darabonként pengő bér mellett. Jelentkezni lehet február hó 15-ig az elnökségnél. 572

Ingóság eladás

Japán
diszszekrény, eredeti berakásos, olajfestmények, perzsaszőnyegek eladók. Vígkedvű 27. 431

Egy
jó cin fürdőkád eladó, Szappanos ucca 23. 554

Irógép,
elnyűhetetlen, „Mignon" olcsón eladó. Tiszapalota megetti kenyeres sátor I. sor 7. 612

Wertheim kassa,
kettős számú, jutányosan eladó. Cim a kiadóban. 677

Ebédlő
hálók, hencser, divány, ágy, asztal, garderobszekrény, olcsón eladó Hatvan ucca 21. 593

Gazdasági termények

Sertéstartóknak
szükséges
PEKK ÉS FUTOR,
gyári áron kapható Mezőgazdáknál, Debrecen Hunyadi ucca 13. szám 313. I. 28

Földbérlet

Felesföldet
lakással adok ki, kertí munkához értőnek, — Onosai u. 4. 606

Bérbeadó
296 felszerelt holdam, villamosnál, úrilakkal, Kondóssy 16. (háromkor). 618

Eladó ház

Biztos tőbefektetés!
kettőezer pengőt jövedelmező többlakásos, nagytelkü bérház. Nagy templomnál 15.000 pengőre leszállitva. Átvállalható bankteher 6600 pengő. Felvilágositással szolgál Nagy ingatlaniroda, Csapó ucca 56. 615

NAGY
ingatlaniroda, (Csapó u. 56. szám) régi, megbizható cég, szakszerüen s lelkiismeretesen kiszolgálja ügyfeleit. 616 1. 31.

Eladó állatok

Fiatal,
10 hónapos, kövérsertés 150 kg-os, eladó, Domokos Lajos ucca 6. sz. Vénkert. 539

Egy
darab ötven kilós sonka malac eladó, Borz ucca 17. szám. 600

Két darab
hizott sertés eladó, Csemete ucca 16. sz. dél előtt. 603

Felelős szerkesztő:
PÁLFY JÓZSEF

A Tiszántuli Könyv- és Lapkiadó Rt. kiadása.